

دفترچه سوال

پایه دهم ریاضی

۱۴۰۱ ماه آبان

مدت پاسخگویی: ۱۰۵ دقیقه

تعداد کل سوال‌های آزمون: ۱۱۰ سوال

عنوان	نام درس	تعداد سوال	شماره سوال	شماره صفحه	زمان پاسخ‌گویی (دقیقه)
ریاضی (۱) - عادی آشنا	طراطی	۲۰	۱-۲۰	۳	۳۵ دقیقه
	طراطی	۲۰	۲۱-۴۰	۶	۳۵ دقیقه
ریاضی (۱) - موازی آشنا	هندسه (۱)	۱۰	۴۱-۵۰	۹	۱۵ دقیقه
	فیزیک (۱)	۲۰	۵۱-۷۰	۱۱	۳۰ دقیقه
شیمی (۱) - عادی	شیمی (۱)	۲۰	۷۱-۹۰	۱۵	۲۵ دقیقه
	شیمی (۱) - موازی	۲۰	۹۱-۱۱۰	۲۰	۲۵ دقیقه

طرابان

ریاضی (۱)	سپهر قتوانی - احسان لعل - محمد جلالی - بهرام حلاج - علی آزاد - مصطفی محمدی کوثر - میثم بهرامی جویا - علی سرآبادانی - مازیار احمدی ناو -
هندسه (۱)	علی ونکی فراهانی - سعید ذبیح روشن - اسماعیل میرزاپی - بهنام کلاھی - علی احمدی قزل دشت - محبویه بهادری - نریمان فتح اللهی
فیزیک (۱)	بهنام شاهنی - محمد رضا شیرواني زاده - احسان ایرانی - مهدی زمان زاده - عرفان عسکریان چایخان - سیده ملیحه میرصالحی
شیمی (۱)	میلاد عزیزی - امیر حاتمیان - بهزاد تقی زاده - محمد حمیدی - دانیال علی دوست - امیرحسین قراتی - جواد سوری لکی - یاسر علیشانی - سروش عبادی - حسین معدن دار آرانی - اکبر هنمند - علی علمداری - هادی زمانیان - احمد قائم فر - محمد نکو

گزینشگران، مسئولین درس و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	مسئول درس مستندسازی
ریاضی (۱)	عاطفه خان محمدی	مهرداد ملوندی - علی مرشد - رضا سید نجفی	الهه شهبازی
هندسه (۱)	علی ونکی فراهانی	امیرحسین ابومحبوب - کریم کربیی - حنانه عابدینی	سرژ یقیازاریان تبریزی
فیزیک (۱)	بهنام شاهنی	بابک اسلامی - زهره آقامحمدی - امیر محمودی انزاپی	محمد رضا اصفهانی
شیمی (۱)	علی علمداری	سیدعلی موسوی فرد - ایمان حسین نژاد - متین قبری - سید امیر حسین مرتضوی	الهه شهبازی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدعلی موسوی فرد
مسئول دفترچه	منا باجلان
مسئول دفترچه اختصاصی: الهه شهبازی	مدیر گروه: مازیار شیرواني مقدم
حروف نگاری و صفحه‌آرایی	فاطمه علی یاری
ناظر چاپ	حمید عیاسی

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۶۳ بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) تلفن: ۰۶۴۶۳-۰۲۱

مجموعه، الگو و دنباله
صفحه‌های ۱ تا ۲۴

دقیقه ۳۵

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سوال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سوال‌های درس ریاضی (۱)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سوال به چند سوال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟ عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰
بوده است؟ هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل

ریاضی (۱) عادی

۱- اگر تعداد اعداد صحیح موجود در بازه $(-m-1, m+3)$ از دو برابر تعداد اعداد صحیح موجود در بازه $(-7n+1, 2n+3)$ یکی بیشتر باشد و ۶ عدد صحیح در بازه $[-n, m]$ قرار گیرد، چند عدد مریع کامل در بازه $(-5n, 2m)$ قرار دارد؟ ($n, m \in \mathbb{Z}$)

۱ (۲)

(۱) صفر

۲ (۴)

۲ (۳)

۲- کدام‌یک از گزینه‌های زیر درست است؟

(۱) مجموعه کسرهای مثبت با صورت یک، متناهی است.

(۴) مجموعه اعداد حقیقی بین صفر تا ۱۰، نامتناهی است.

(۳) مجموعه قطرهای یک دایره، متناهی است.

۳- مجموعه A' همواره برابر کدام است؟ (A و B زیرمجموعه، مجموعه مرجع U هستند).

B (۲)

B - A (۱)

\emptyset (۴)

A' (۳)

۴- در صورتی که در مجموعه مرجع U که دارای ۳۰ عضو است، مجموعه‌های A و B به ترتیب ۱۷ و ۱۸ عضو داشته باشند، اختلاف کمترین و بیشترین مقدار ممکن برای تعداد اعضای اشتراک دو مجموعه کدام است؟

۱۲ (۲)

(۱) ۵

۱۷ (۴)

۷ (۳)

۵- اگر $n(A \cup B) = 15$ باشد، ۱۰ عضو جدید به A اضافه می‌کنیم که به اشتراک آن‌ها ۵ عضو اضافه می‌شود و سپس ۷ عضو جدید به B اضافه می‌کنیم که به اشتراک آن‌ها ۴ عضو اضافه می‌شود. اجتماع دو مجموعه جدید A و B چند عضو دارد؟

۳۰ (۲)

(۱) ۳۲

۲۷ (۴)

۲۳ (۳)

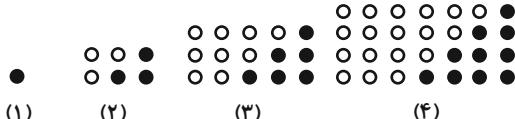
۶- در دنباله $a_1, a_2, \dots, a_n$ داریم $a_1 = 5$ ؛ مجموع ارقام $a_{17} = a_{n-1} + 2n-1$ کدام است؟

۱۹ (۲)

(۱) ۱۱

۱۷ (۴)

۱۲ (۳)

(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

۱۴۵ (۲)

۱۲۵ (۱)

۱۵۵ (۴)

۱۳۵ (۳)

۸- بین دو عدد -5 و $2a+15$ ، چهار واسطه حسابی درج کرده‌ایم، اگر اختلاف بین بزرگترین و کوچکترین واسطه برابر 60 باشد، مقدار a کدام است؟است؟ $2a-5$ جمله اول است.)

۱۶ (۲)

۸ (۱)

-۸ (۴)

-۱۶ (۳)

۹- در یک دنباله حسابی مجموع جمله دوم و چهارم $\sqrt{32} - \sqrt{16}$ می‌باشد. مجموع پنج جمله اول کدام است؟ $10\sqrt{2} - 10$ (۴) $9\sqrt{2} - 6$ (۳) $9\sqrt{2} - 4$ (۲) $10\sqrt{2} - 2$ (۱)۱۰- ۳ عدد c ، 5 و a مفروض است. اگر به عدد $2a$ ، 4 واحد اضافه و از عدد c ، 3 واحد کم کنیم، اعداد حاصل تشکیل دنباله حسابی با قدرنسبت 3 می‌دهند. حاصل $\frac{c-1}{a}$ کدام است؟ $-\frac{7}{2}$ (۴) $\frac{7}{2}$ (۳)

-۵ (۲)

۵ (۱)

ریاضی (۱) - سوالات آشنا

۱۱- اگر $\frac{a}{\sqrt{2}} \cup [2a-1, +\infty) = \mathbb{R}$ ، آنگاه حدود a کدام است؟ $a \geq \frac{2}{3}$ (۴) $a \geq 1$ (۳) $a \leq 1$ (۲) $a \leq \frac{2}{3}$ (۱)۱۲- اگر $A \subseteq B$ و B نامتناهی باشد، کدام گزینه درست است؟(۱) مجموعه $B-A$ همواره نامتناهی است.(۲) مجموعه $A \cap B$ همواره متناهی است.(۳) مجموعه $A \cup B$ همواره نامتناهی است.(۴) مجموعه $A-B$ همواره نامتناهی است.

۱۳- اگر $U = \{1, 2, 3, \dots, 20\}$ را به عنوان مجموعه مرجع در نظر بگیریم و $A \subseteq U$ ، آنگاه A را کدام مجموعه زیر در نظر بگیریم تا مجموعه

A' تعداد اعضای بیشتری داشته باشد؟

(۴) اعداد مربيع کامل

(۳) اعداد اول

(۲) مجموعه علیه‌های عدد ۳

(۱) اعداد فرد

۱۴- اگر $B = \{1 - b \mid -b \in W\}$ ، $A = \{a \mid -a \in N\}$ باشد و مجموعه $\mathbb{Z}$ را مجموعه مرجع فرض کنیم، مجموعه $A' \cap B'$ کدام است؟

(۴) $\emptyset$

(۳) $\{0\}$

(۲) $\mathbb{Z} - N$

(۱) W

۱۵- در یک کلاس ۳۰ نفری، اگر ۹ نفر در برنامه‌های پژوهشی و ۴ نفر هم در هر دو نوع برنامه‌ی پژوهشی و پرورشی شرکت کرده باشند و ۷ نفر در

هیچ کدام از برنامه‌ها شرکت نکرده باشند، چند نفر فقط در برنامه‌های پرورشی شرکت کرده‌اند؟

(۴) ۱۵

(۳) ۱۰

(۲) ۱۳

(۱) ۱۴

۱۶- در الگوی خطی $b - t_n = (2+a)n^r + an - b$ که جمله چهارم آن برابر با ۸ است، چند جمله نامنفی وجود دارد؟

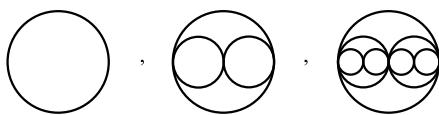
(۴) ۱۰

(۳) ۶

(۲) ۸

(۱) ۷

۱۷- در الگوی شکل زیر، تعداد دایره‌ها در شکل دهم، چه تعداد بیشتر از تعداد دایره‌ها در شکل نهم است؟

(۱) ۱۰۰

(۲) ۵۱۲

(۱)

(۲)

(۳)

(۴) ۱۰۰۰

(۵) ۱۰۲۴

۱۸- فرض کنید جمله‌ی صدم دنباله بازگشتی $a_1 = \frac{1}{a_n} + 1$ باشد. جمله نود و هشتم دنباله، کدام است؟

(۴) $\frac{2m-k}{k-m}$

(۳) $\frac{k-m}{k-2m}$

(۲) $\frac{k-2m}{k-m}$

(۱) $\frac{k-m}{2m-k}$

۱۹- در دنباله حسابی a_n ، اگر $a_k = 0$ و $a_{k+1} = -16$ باشد، حاصل $a_1 + a_2 + \dots + a_{13}$ بر حسب k کدام است؟

(۴) $4k+4$

(۳) $-4k+8$

(۲) $-2k+4$

(۱) $4k+8$

۲۰- در دنباله‌های حسابی «۲، ۹، ۱۶، ۲۳، ...» و «۱۲، ۱۷، ۲۲، ۲۷، ...» چند عدد سه رقمی مشترک کوچکتر از ۳۰۰ موجود است؟

(۴) ۸

(۳) ۷

(۲) ۶

(۱) ۵

۳۵ دقیقه

مجموعه، الگو و دنباله
صفحه‌های ۱ تا ۱۳

سوال‌های ویژه دانش‌آموزانی که از برنامه آزمون‌ها عقب‌تر هستند.

ریاضی (۱)-موازی

۲۱- اگر اشتراک دو بازه $(-\infty, 2a+1)$ و $(4a-2, +\infty)$ برابر با (b, c) و نقطه $x = \frac{5}{2}$ از دو سر بازه (b, c) به یک فاصله باشد، آن‌گاه حاصلبرابر است با: $a+b-c$

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ صفر

-۳ (۳)

۲۲- اگر تعداد اعداد صحیح موجود در بازه $(m-1, m-2n-1]$ از تعداد اعداد صحیح موجود در بازه $(m+3, -7n+1)$ بکم بیشتر باشد و عددصحیح در بازه $[-n, m]$ قرار گیرد، چند عدد مریع کامل در بازه $(-5n, 2m)$ قرار دارد؟ ($n, m \in \mathbb{Z}$)

۱ (۲)

۱) صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

۲۳- کدام‌یک از گزینه‌های زیر درست است؟

۲) مجموعه اعداد اول بین ۵۰ تا ۸۰۰۰، نامتناهی است.

۱) مجموعه کسرهای مثبت با صورت یک، متناهی است.

۴) مجموعه اعداد حقیقی بین صفر تا ۱۰، نامتناهی است.

۳) مجموعه قطرهای یک دایره، متناهی است.

۲۴- کدام‌یک از مجموعه‌های زیر متناهی است؟

$$\{n \in \mathbb{N} \mid 0 < \frac{n+1}{n+2} < 1\} \quad (2)$$

$$\{n \in \mathbb{Z} \mid 2^{n+4} = 5^{n+4}\} \quad (1)$$

$$\{n \in \mathbb{Z} \mid (-1)^n = -1\} \quad (4)$$

$$\{n \in \mathbb{N} \mid n^2 + n > 10\} \quad (3)$$

۲۵- اگر اعداد طبیعی کوچکتر از ۵۰، مجموعه مرجع باشد و B اعداد طبیعی کمتر از ۱۰ و $A = \{11, 12, \dots, 49\}$ باشد، متمم مجموعه

$$A \cup (B - A)$$

۲) یک عضو

۱) فاقد عضو

۴) چهار عضو

۳) دو عضو

-۲۶- اگر مجموعه‌های A ، B و C به ترتیب متناهی، نامتناهی و نامتناهی باشند، کدام گزینه حتماً درست است؟

$$((A' \cup B) \cup C)' \quad (۲)$$

$$((A \cap B) \cap C)' \quad (۱)$$

$$((B \cup C) \cap A)' \quad (۴)$$

$$(A \cup B)' \quad (۳)$$

-۲۷- مجموعه $(A - B)' \cap (A \cup B) \cap A'$ همواره برابر کدام است؟

$$B \quad (۲)$$

$$B - A \quad (۱)$$

$$\emptyset \quad (۴)$$

$$A' \quad (۳)$$

-۲۸- اگر $n(A) = ۵$ و $n(A \cup B) = ۱$ باشد، آن‌گاه کدام است؟

$$6 \quad (۲)$$

$$5 \quad (۱)$$

$$7 \quad (۴)$$

$$5 \text{ یا } 6 \quad (۳)$$

-۲۹- در صورتی که در مجموعه مرجع U که دارای ۳۰ عضو است، مجموعه‌های A و B به ترتیب ۱۷ و ۱۸ عضو داشته باشند، اختلاف کمترین و

بیشترین مقدار ممکن برای تعداد اعضای اشتراک دو مجموعه کدام است؟

$$12 \quad (۲)$$

$$5 \quad (۱)$$

$$17 \quad (۴)$$

$$7 \quad (۳)$$

-۳۰- اگر $n(A \cup B) = ۱۵$ باشد، ۱۰ عضو جدید به A اضافه می‌کنیم که به اشتراک آن‌ها ۵ عضو اضافه می‌شود و سپس ۷ عضو جدید به B اضافه

می‌کنیم که به اشتراک آن‌ها ۴ عضو اضافه می‌شود. اجتماع دو مجموعه جدید A و B چند عضو دارد؟

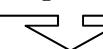
$$30 \quad (۲)$$

$$32 \quad (۱)$$

$$27 \quad (۴)$$

$$23 \quad (۳)$$

ریاضی (۱) - سوالات آشنا

-۳۱- اگر $\frac{a}{3} \cup [2a-1, +\infty) = \mathbb{R}$ ، آنگاه حدود a کدام است؟

$$a \geq \frac{2}{3} \quad (۴)$$

$$a \geq 1 \quad (۳)$$

$$a \leq 1 \quad (۲)$$

$$a \leq \frac{2}{3} \quad (۱)$$

-۳۲- اگر اشتراک دو مجموعه $B = \{x | x \in \mathbb{R}, 2x+1 > a\}$ و $A = \{x | x \in \mathbb{R}, 2x-1 < b\}$ باشد، اختلاف

حداکثر مقدار ممکن برای b با حداقل مقدار ممکن برای a کدام است؟

$$6 \quad (۴)$$

$$5 \quad (۳)$$

$$4 \quad (۲)$$

$$3 \quad (۱)$$

۳۳- کدام مجموعه زیر نامتناهی نیست؟

- (۱) مجموعه خطوط مماس بر یک دایره
 (۲) مجموعه اعداد گویای بین دو عدد گویا
 (۳) بازه‌ی (۰, ۴)
 (۴) مجموعه اعداد حقیقی مثبت که با معکوس خود برابرند.

۳۴- اگر $B = (-\infty, \frac{2-m}{6}]$ باشد، به ازای کدام محدوده برای m ، مجموعه $A \cap B$ متناهی است؟

$$m \leq 0/8 \quad (4) \quad -0/8 \leq m \leq 0/6 \quad (3) \quad m \geq 0/4 \quad (2) \quad m \geq 0/8 \quad (1)$$

۳۵- اگر $A \subseteq B$ و B نامتناهی باشد، کدام گزینه درست است؟

- (۱) مجموعه $B - A$ همواره نامتناهی است.
 (۲) مجموعه $A \cap B$ همواره متناهی است.
 (۳) مجموعه $A \cup B$ همواره نامتناهی است.
 (۴) مجموعه $A - B$ همواره نامتناهی است.

۳۶- اگر $U = \{1, 2, 3, \dots, 20\}$ را به عنوان مجموعه مرجع در نظر بگیریم و $A \subseteq U$ ، آنگاه A را کدام مجموعه زیر در نظر بگیریم تا مجموعه

A' تعداد اعضای بیشتری داشته باشد؟

$$(4) \text{ اعداد مریع کامل} \quad (3) \text{ اعداد اول} \quad (2) \text{ مجموعه علیه‌های عدد ۳} \quad (1) \text{ اعداد فرد}$$

۳۷- اگر $B = \{1 - b \mid -b \in W\}$ ، $A = \{a \mid -a \in N\}$ باشد و مجموعه $\mathbb{Z}$ را مجموعه مرجع فرض کنیم، مجموعه $A' \cap B'$ کدام است؟

$$\emptyset \quad (4) \quad \{0\} \quad (3) \quad \mathbb{Z} - N \quad (2) \quad W \quad (1)$$

۳۸- اگر متمم مجموعه $(A - B) \cup (B - A)$ برابر $A \cap B$ باشد، کدام عبارت درست است؟ (S مجموعه مرجع است.)

$$B = \emptyset \quad (4) \quad A \cup B = S \quad (3) \quad A \subseteq B' \quad (2) \quad A \subseteq B \quad (1)$$

۳۹- در یک کلاس ۳۰ نفری، اگر ۹ نفر در برنامه‌های پژوهشی و ۴ نفر هم در هر دو نوع برنامه‌ی پژوهشی و پرورشی شرکت کرده باشند و ۷ نفر در

هیچ کدام از برنامه‌ها شرکت نکرده باشند، چند نفر فقط در برنامه‌های پرورشی شرکت کرده‌اند؟

$$15 \quad (4) \quad 10 \quad (3) \quad 13 \quad (2) \quad 14 \quad (1)$$

۴۰- مجموعه A دارای ۳۶ عضو و مجموعه B دارای ۲۸ عضو است. اشتراک آنها ۱۵ عضو دارد. اگر ۱۶ عضو از مجموعه A حذف شود، از اشتراک

آنها ۹ عضو حذف می‌شود، تعداد عضوهای اجتماع مجموعه‌ی جدید A با مجموعه B ، کدام است؟

$$45 \quad (4) \quad 42 \quad (3) \quad 41 \quad (2) \quad 40 \quad (1)$$

۱۵ دقیقه

توصیه‌های هندسی و استدلال

صفحه‌های ۹ تا ۲۰

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سوال
 لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس **هندسه (۱)**، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
 از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟ عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟ هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل
--------------------------------------	---------------------

هندسه (۱)**۴۱- کدام گزینه درست است؟**

(۱) استدلال براساس مجموعه‌ای از مشاهدات استدلال استنتاجی است.

(۲) استدلال استقرایی از کل به جز رسیدن است.

(۳) با استدلال استقرایی نمی‌توان به درستی نتیجه گرفته شده مطمئن بود.

(۴) استدلال استنتاجی براساس واقعیت‌هایی است که درستی آن‌ها را نپذیرفتایم.

۴۲- چه تعداد از استدلال‌های زیر استدلال استنتاجی نیستند؟

(الف) با توجه به اینکه توان دوم اعداد مثبت و منفی عددی مثبت می‌شود استدلال کنیم:

«توان زوج هر عدد حقیقی، عددی مثبت است.»

(ب) با توجه به اینکه در تمام چهارضلعی‌های مریع، مستطیل، لوزی و متوازی‌الاضلاع زاویه‌های مجاور مکمل یکدیگرند استدلال کنیم:

«مجموع زوایای داخلی هر چهارضلعی 360° است.»

(پ) با توجه به اینکه هر نقطه روی عمودمنصف یک پاره‌خط از دو سر آن پاره‌خط به یک فاصله است استدلال کنیم:

«سه عمودمنصف اضلاع هر مثلث همسرونده»

۱ (۲)

(۱) صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

۴۳- در مثلث قائم‌الزاویه $\hat{A} = 90^\circ$ ، عمودمنصف وتر، ضلع AC را در نقطه M قطع می‌کند. اگر $AB = 8$ و $MC = \frac{3}{5}$ ، آن‌گاه مساحت مثلثکدام است؟ ABC

۵۶ (۲)

۶۰ (۱)

۶۴ (۴)

۲۲ (۳)

۴۴- اندازه زوایای مثلثی با اعداد ۴، ۵ و ۶ متناسب می‌باشد. محل همرسی ارتفاع‌های این مثلث در کجا واقع شده است؟

(۲) وسط بزرگ‌ترین ضلع مثلث

(۱) داخل مثلث

(۴) روی یکی از رئوس مثلث

(۳) خارج مثلث

۴۵- رئوس یک مثلث دلخواه روی یک دایره قرار دارند مرکز این دایره بر کدام نقطه مثلث منطبق است؟

(۲) محل همرسی نیمسازها

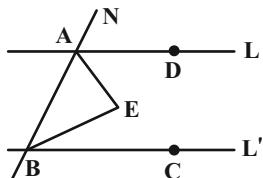
(۱) محل همرسی میانه‌ها

(۴) محل همرسی ارتفاع‌ها

(۳) محل همرسی عمودمنصفها

۴۶- دو خط موازی L و L' و خط مورب N مطابق شکل مفروض‌اند. نیمسازهای دو زاویه $\hat{A}$ و $\hat{B}$ در نقطه E متقاطع‌اند. نسبت فاصله نقطه E از

خط L به فاصله آن از خط L' برابر کدام است؟

۱ (۲)

۲ (۱)

۳) بستگی به زاویه A و B دارد.

$\frac{1}{2}$ (۳)

۴۷- دو نقطه A و B و خط d داده شده‌اند. می‌خواهیم مثلث متساوی‌الساقینی رسم کنیم که در آن رأس مثلث روی خط d و قاعده آن پاره‌خط AB باشد.

با توجه به اوضاع A و B و d نسبت به هم، تعداد جواب‌های ممکن برای رسم مثلث کدام نمی‌تواند باشد؟

۱ (۲)

۰ (۰)

۴) بی‌شمار

۲ (۳)

۴۸- دو رأس A و B از مثلث ABC ثابت هستند. در صورتی که اندازه ارتفاع وارد بر ضلع AB را بدانیم، رأس سوم می‌تواند ... روی ... باشد.

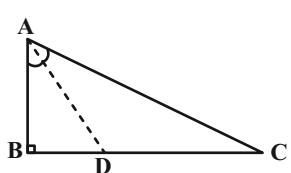
۲) یک نقطه- یک خط موازی با AB

۱) دو نقطه- یک خط موازی با AB

۴) بی‌شمار نقطه- یک خط موازی با AB

۳) بی‌شمار نقطه- دو خط موازی با AB

۴۹- در مثلث قائم‌الزاویه ABC به اضلاع $AC = 8$ و $AB = 6$ نیمساز است. فاصله نقطه D تا رأس B کدام است؟

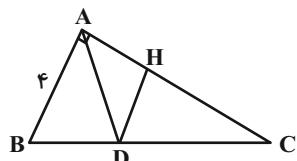
$$\frac{\sqrt{7}}{6} \quad (۲)$$

$$\frac{6\sqrt{7}}{7} \quad (۱)$$

$$\frac{\sqrt{7}}{2} \quad (۴)$$

$$\frac{7\sqrt{6}}{6} \quad (۳)$$

۵۰- در مثلث قائم‌الزاویه ABC ، با اضلاع قائم به طول‌های ۴ و ۶، DH موازی AB است. اگر طول نیمساز AD برابر $\frac{12}{5}\sqrt{2}$ باشد مساحت مثلث CDH

۴/۳۲ (۲)

کدام است؟

(۱)

۲/۴ (۴)

۲/۱۶ (۳)

۳۰ دقیقه
فیزیک و اندازه‌گیری
صفحه‌های ۱ تا ۲۲

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سوال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس فیزیک (۱)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟ هدف‌گذاری شما برای آزمون آموز چیست؟

فیزیک (۱)

هدف‌گذاری چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون آموز
چند از ۱۰ آزمون آموز	

۵۱- مایعی به چگالی $\frac{g}{cm^3} \approx 1/2$ و حجم $10^4 cm^3$ را با مایع دیگری به چگالی $1800 \frac{kg}{m^3}$ و جرم $27 kg$ بهطور کامل مخلوط می‌کنیم. با فرض اینکه دراثر

اختلاط کاهش حجمی صورت نگیرد، چگالی مخلوط چند $\frac{kg}{m^3}$ است؟

$$1/65 \times 10^3 \quad (2)$$

$$1/2 \times 10^3 \quad (1)$$

$$1/56 \times 10^3 \quad (4)$$

$$1/8 \times 10^3 \quad (3)$$

۵۲- اندازه نیروی گرانشی بین دو جرم از رابطه $F = G \frac{m_1 m_2}{r^2}$ بهدست می‌آید. اگر در این رابطه جرم‌ها برحسب کیلوگرم، فاصله برحسب متر و نیرو برحسب

نیوتون باشد، یکای اندازه‌گیری ثابت جهانی گرانش G در SI کدام گزینه است؟

$$\frac{kg}{m^3 \cdot s^2} \quad (2)$$

$$\frac{m^3 \cdot s^2}{kg} \quad (1)$$

$$\frac{m^4}{kg \cdot s^4} \quad (4)$$

$$\frac{m^4}{kg \cdot s} \quad (3)$$

۵۳- حاصل عبارت مقابل برحسب pF (پیکوفاراد) در کدام گزینه درست بیان شده است؟

$$50 \text{ nF} + 20 \mu F = ?$$

$$2/05 \times 10^7 \quad (2)$$

$$20/5 \times 10^5 \quad (1)$$

$$3/05 \times 10^9 \quad (4)$$

$$205 \times 10^8 \quad (3)$$

۵۴- در سال نهم با کمیت گشتاور نیرو آشنا شده‌اید. یکای اندازه‌گیری این کمیت برحسب یکاهای اصلی، کدام گزینه است؟

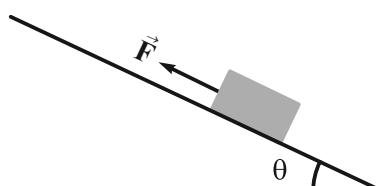
$$\frac{kg \cdot m^4}{s} \quad (2)$$

$$\frac{kg \cdot m}{s^2} \quad (1)$$

$$\frac{kg}{s^2 \cdot m^2} \quad (4)$$

$$\frac{kg \cdot m^4}{s^2} \quad (3)$$

۵۵- مطابق شکل زیر، جسمی روی سطح شیبداری توسط نیروی $\vec{F}$ رو به بالا کشیده شده و در حرکت است. کدامیک از فرضیات زیر برای مدل‌سازی این حرکت

آراماً نادرست است؟

(۱) تغییر نیروی وزن در این حرکت ناچیز است.

(۲) مقاومت هوا ناچیز است.

(۳) زاویه θ کوچک و قابل صرف‌نظر کردن است.

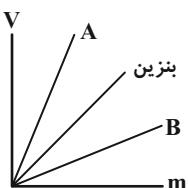
(۴) می‌توان جسم را بهصورت یک ذره در نظر گرفت.

۵۶- کدام دسته از کمیت‌های زیر همگی جزء کمیت‌های اصلی SI هستند؟

- (۱) جرم، جریان الکتریکی، دما
 (۲) انرژی، دما، توان
 (۳) زمان، طول، بار الکتریکی
 (۴) سرعت، زمان، حجم

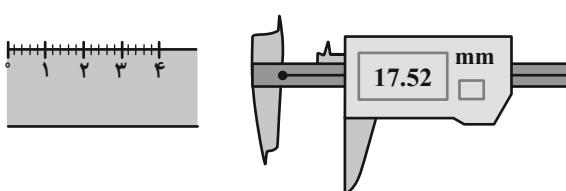
۵۷- با توجه به نمودار زیر، چگالی مایع A ... از چگالی مایع B بوده و مایع ... برای خاموش کردن بنزین شعلهور، مناسب‌تر است.

- (۱) کمتر - A
 (۲) کمتر - B
 (۳) بیشتر - A
 (۴) بیشتر - B

۵۸- در شکل زیر، یک خطکش و یک ابزار اندازه‌گیری طول دیگر نشان داده شده است.

نام این ابزار اندازه‌گیری ... بوده و دقت آن ... برابر دقت خطکش است.

- (۱) کولیس، ۰/۰۵
 (۲) ریزسنج، ۰/۰۵
 (۳) کولیس، ۰/۰۱
 (۴) ریزسنج، ۰/۰۱

۵۹- کدام‌یک از جملات زیر، صحیح نیست؟

(۱) در مدل‌سازی حرکت سیاره‌ها به دور خورشید، از حرکت سیاره‌ها به دور خودشان چشم‌پوشی می‌کنیم.

(۲) در مدل‌سازی سقوط یک کاغذ صاف و تا نخورده نمی‌توان از مقاومت هوا صرف‌نظر کرد.

(۳) اگر بخواهیم حرکت اتومبیلی را که با دیدن شخصی ترمز کرده، مدل‌سازی کنیم، نباید از نیروی اصطکاک صرف‌نظر کنیم.

(۴) برای مدل‌سازی پرتاپ توب بسکتبال از تغییر وزن توب با تغییر فاصله از زمین و نیروی جاذبه زمین چشم‌پوشی می‌کنیم.

۶۰- در مخلوطی از آب و بخ در حال تعادل، مقداری بخ ذوب می‌شود و در طی این فرآیند، حجم مخلوط 25cm^3 کاهش می‌یابد. اگر جرم بخ ذوب نشده 20.0g

$$\text{باشد، جرم قطعه بخ اولیه چگونه گرم بوده است؟ } (\rho_{\text{آب}} = 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, \rho_{\text{بخ}} = 0.9 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3})$$

۴۲۵ (۲)

۴۰۰ (۱)

۳۹۷/۵ (۴)

۴۵۰ (۳)

۶۱- در رابطه فیزیکی $v = \sqrt{Ax + B^2}$ در دستگاه اندازه‌گیری SI، اگر نمادهای v و x به ترتیب بیانگر کمیت‌های تندی و مکان باشند، یکای کمیت $\frac{A}{B}$ کدام است؟

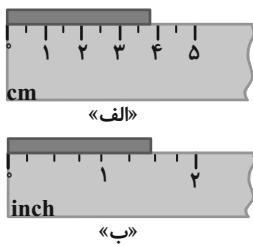
$$\text{s}^{-1} \quad (2)$$

$$\text{s} \quad (1)$$

$$\text{m}^{-1} \quad (4)$$

$$\text{m} \quad (3)$$

۶۲- در شکل زیر، خطکش‌های الف و ب نشان داده شده‌اند. دقت اندازه‌گیری خطکش «الف» چند برابر دقت اندازه‌گیری خطکش «ب» است و کدام خطکش،

دقیق‌تر است؟ (هر اینچ را ۵ cm / ۲ در نظر بگیرید.)

(۱) ۰/۸، الف

(۲) ۰/۴، الف

(۳) ۰/۸، ب

(۴) ۰/۴، ب

۶۳- استخر پُر از آبی به شکل مکعب مستطیل و به ابعاد $12\text{m} \times 4\text{m} \times 10\text{m}$ ، به دلیل وجود نشتی، در هر ثانیه 50 m^3 سانتی‌متر مکعب آب از دست می‌دهد. در

چندین شبانه‌روز پس از شروع نشتی آب، آب موجود در استخر نصف می‌شود؟

$$55 \quad (2)$$

$$54 \quad (1)$$

$$57 \quad (4)$$

$$56 \quad (3)$$

۶۴- در کدام گزینه، یکای فرعی کمیت‌های «انرژی» و «فشار» به ترتیب از راست به چپ به درستی آمده است؟

$$\frac{\text{kg}\cdot\text{m}^3}{\text{s}^2}, \frac{\text{kg}\cdot\text{m}^3}{\text{s}^2} \quad (4)$$

$$\frac{\text{kg}\cdot\text{m}}{\text{s}^2}, \frac{\text{kg}\cdot\text{m}^3}{\text{s}^3} \quad (3)$$

$$\frac{\text{kg}}{\text{m}\cdot\text{s}^2}, \frac{\text{kg}\cdot\text{m}^3}{\text{s}^2} \quad (2)$$

$$\frac{\text{kg}\cdot\text{m}^3}{\text{s}^2}, \frac{\text{kg}\cdot\text{m}^2}{\text{s}^3} \quad (1)$$

۶۵- کدام‌یک از عبارت‌های زیر درست است؟

الف) در مدل‌سازی پرتاپ توپ بسکتبال، می‌توان از تغییرات نیروی گرانشی زمین صرف‌نظر کرد.

ب) امروزه فاصله میان دو خط نازک حک شده در دو سر میله‌ای از جنس پلاتین-ایridیوم در دمای صفر درجه سلسیوس برابر یک متر است.

پ) در ابتدا به $\frac{1}{86400}$ میانگین روز خورشیدی، یک ثانیه گفته می‌شد.

ت) در تاریخچه نظریه اتمی، مدل‌های توپ بیلیارد و سیاره‌ای، به ترتیب توسط دالتون و رادرفورد ارائه شده‌اند.

ث) تغییر و اصلاح نظریه‌های فیزیکی در گذر زمان، از نقاط ضعف دانش فیزیک محسوب می‌شود.

(۲) «الف» و «ت»

(۱) «ب» و «پ»

(۴) «ت» و «ث»

(۳) «الف» و «پ»

۶۶- با توجه به جدول مقابل، کمیت‌های A، B و C به ترتیب از راست به چپ کدام می‌توانند باشند؟

کمیت	اصلی	فرعی	برداری	نرده‌ای
A		✓		✓
B	✓			✓
C		✓	✓	

(۱) مقدار ماده- جرم- وزن

(۲) تندی- سرعت- انرژی

(۳) جرم- زمان- انرژی

(۴) تندی- شدت جریان الکتریکی- شتاب جاذبه زمین

۶۷- جرم جسمی را با یک ترازوی عددی به دفعات اندازه می‌گیریم و اعداد گزارش شده برای آن برحسب گرم به صورت زیر می‌باشد.

۱۸/۴۸, ۱۸/۶۶, ۱۲/۴۴, ۱۸/۶۰, ۱۸/۵۰, ۲۰/۳۶

دقت ترازو برحسب گرم و جرم جسم برحسب دسی گرم از راست به چپ کدام است؟

۱۸۶/۰ و ۰/۰۱ (۲)

۱۷۹/۷ و ۰/۰۱ (۱)

۱۷۹/۷ و ۰/۰۲ (۴)

۱۸۶/۰ و ۰/۰۲ (۳)

۶۸- عمق اقیانوس‌ها را گاهی با یکایی به نام فاتوم می‌سنجدند که هر فاتوم معادل ۶ فوت است. فاصله‌ها در سطح اقیانوس‌ها، با یکایی به نام مایل دریایی سنجیده می‌شود که تقریباً معادل ۶۰۰۰ فوت است. مربعی به ضلع ۱ مایل دریایی بر سطح اقیانوس در نظر می‌گیریم. اگر عمق آب زیر آن ۱۰ فاتوم باشد، حجم آب زیر این مربع، برحسب فوت مکعب و با استفاده از نمادگذاری علمی کدام است؟

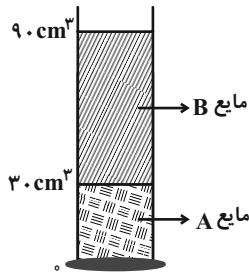
۲/۱۶×۱۰^۷ (۲)

۲۱/۶×۱۰^۸ (۱)

۰/۲۱۶×۱۰^{۱۰} (۴)

۲/۱۶×۱۰^۹ (۳)

۶۹- در استوانه مدرج شکل زیر، جرم مایع A، $1/5$ برابر جرم مایع B است. اگر اختلاف مقدار چگالی‌های این دو مایع $A = 8 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ باشد، جرم مایع A چند گرم

است؟

۴۸ (۱)

۸۴ (۲)

۱۰۸ (۳)

۱۲۶ (۴)

۷۰- یک ظرف پر از الکل، درون کفه ترازو قرار دارد و ترازو ۳۰۰ گرم را نشان می‌دهد. یک پوسته کروی از جنس طلا را بهطور کامل درون ظرف قرار می‌دهیم به‌طوری که ۴۰ گرم الکل از ظرف خارج شده، ولی داخل کفه ترازو قرار می‌گیرد و در این حالت عددی که ترازو نشان می‌دهد، ۳۶۰ گم افزایش می‌یابد. قطر

داخلی پوسته طلایی چند سانتی‌متر است؟ (چگالی الکل $\rho = ۸\text{g/cm}^3$ ، چگالی طلا $\rho = ۲۰\text{g/cm}^3$ است و $\pi = ۳$)

۳ (۲)

۲ (۱)

(۴) باید شعاع خارجی پوسته طلایی داده شود.

۴ (۳)

دقیقه ۲۵

کیهان زادگاه الفبای هستی
صفحه‌های ۱ تا ۱۹

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سوال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سوال‌های درس شیمی (۱)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید: از هر ۱۰ سوال به چند سوال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟ عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟ هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

شیمی (۱) عادی

هدف‌گذاری چند از ۱۰ آزمون قبل	چند از ۱۰ آزمون امروز

۷۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

الف) با گذشت زمان و کاهش دما، گازهای هیدروژن و هلیم، متراکم شده و سحابی را تشکیل دادند.

ب) مرگ ستاره‌ها اغلب با از بین رفتن عناصر تشکیل دهنده آن‌ها همراه است.

پ) انرژی گرمایی و نور خیره‌کننده خورشید به دلیل انجام واکنش‌های شیمیایی در دماهای بالاست.

ت) قدمت عنصر کربن بیشتر از آهن است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۷۲- اگر عنصر X از گروه ۱۵ با عنصر Y که عدد اتمی آن برابر ۳۱ است، هم‌دوره باشد، عدد اتمی عنصر X کدام است؟

۳۵ (۴)

۳۴ (۳)

۳۳ (۲)

۳۲ (۱)

۷۳- کاربرد چه تعداد از گونه‌های زیر نادرست بیان شده است؟

الف) ^3H : درمان مشکلات تیروئیدی

ب) گلوکز نشان‌دار: تشخیص توده‌های سرطانی

پ) ^{35}U : تولید انرژی الکتریکیت) ^{99}Tc : تصویربرداری پزشکی

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۷۴- مخلوطی شامل جرم‌های برابری از اتم‌های ^{16}O ، ^{16}Br و ^{20}Ne است. چند درصد اتم‌های این مخلوط را ^{20}Ne تشکیل می‌دهد؟ (جرم اتمی و عدد جرمی را تقریباً یکسان در نظر بگیرید).

۸۰ (۴)

۵۰ (۳)

۴۰ (۲)

۱۰ (۱)

۷۵- کدام گزینه درست می‌باشد؟

(۱) همواره در یک اتم، A بزرگتر از Z است.

(۲) یکای جرم اتمی (amu) برابر $\frac{1}{12}$ جرم اتمی میانگین عنصر کربن است.(۳) عنصر X_{۳۵} با عنصر Z_{۱۷} هم‌گروه و با عنصر Y_{۲۱} هم‌دوره است.(۴) جرم اتمی H_۱ اندکی از 1amu کمتر است.

۷۶- چند مورد درباره عنصر تکنسیم نادرست است؟

- الف) برای تصویربرداری غده تیروئید از تکنسیم استفاده می‌شود، زیرا یون یدید با یونی که حاوی تکنسیم است، اندازه مشابهی دارد.
- ب) همه تکنسیم موجود در جهان باید به طور مصنوعی و با استفاده از واکنش‌های شیمیایی ساخته شود و نیم عمر آن نیز کم است و نمی‌توان مقادیر زیادی از این عنصر را تهیه کرد.
- پ) نسبت شمار نوترون‌ها به پروتون‌ها در رادیوایزوتوپی از تکنسیم که در تصویربرداری غده تیروئید استفاده می‌شود، کمتر از $\frac{1}{5}$ است.
- ت) خانه این عنصر در جدول تناوبی به صورت رو به رو می‌باشد.

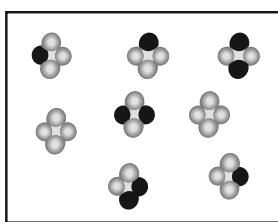
۴۳
Tc
تکنسیم
۹۹/۰۰

۱) ۱
۲) ۲
۳) ۳
۴) ۴

۷۷- در M^{3+} تعداد نوترون‌ها، 40 درصد از تعداد پروتون‌ها بیشتر است. تفاوت شمار نوترون‌ها و الکترون‌ها در $^{96}M^+$ چند است؟

۱۹) ۴   ۱۸) ۳   ۱۷) ۲   ۱۶) ۱

- ۷۸- شکل زیر یک نمونه طبیعی از مولکول‌های X_4 را نشان می‌دهد که از ۲ ایزوتوپ X^{34} و X^{32} تشکیل شده است. جرم اتمی میانگین X به تقریب کدام است؟ ($\bullet$: ^{34}X ; ○: ^{32}X) (عدد جرمی و جرم اتمی را یکسان در نظر بگیرید).

۳۲/۳۵ (۱)
۳۲/۷۵ (۲)
۳۲/۵۶ (۳)
۳۲/۴۵ (۴)

۷۹- چند مورد از جملات زیر درست است؟

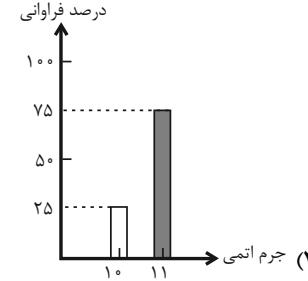
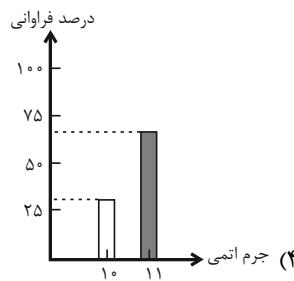
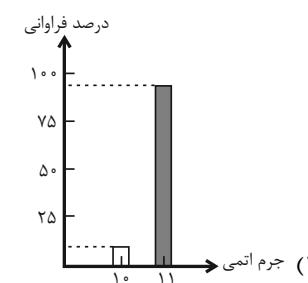
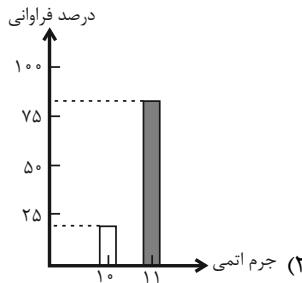
- الف) عنصر منیزیم در طبیعت دارای ۳ ایزوتوپ با عده‌های جرمی 24 , 25 و 26 می‌باشد.
- ب) اغلب هسته‌هایی که نسبت شمار نوترون‌ها به پروتون‌های آن‌ها، برابر یا بیشتر از $1/5$ است، ناپایدارند و با گذشت زمان متلاشی می‌شوند.
- پ) در یک نمونه طبیعی، همواره ایزوتوپی با تعداد نوترون‌های بیشتر، ناپایدارتر است و درصد فراوانی کمتری دارد.
- ت) همواره در یک نمونه طبیعی از عنصری معین، اتم‌های سازنده جرم یکسانی ندارند.

۴) ۴   ۳) ۳   ۲) ۲   ۱) ۱

۸۰- اگر عنصری دارای دو ایزوتوب فرضی به جرم‌های 10amu و 11amu باشد، کدام یک از نمودارهای زیر

نسبت فراوانی این دو ایزوتوب را به درستی نشان می‌دهد؟

۸۱- ۲ نوع آب که هر کدام از ۲ نوع اتم هیدروژن با نیم عمر متفاوت ساخته شده‌اند، در اختیار داریم. این ۲ نوع آب در چند خاصیت زیر با

یکدیگر تفاوت دارند؟

۰ جرم مولی   ۰ چگالی

۰ مجموع نوترон‌ها   ۰ مجموع پروتون‌ها   ۰ واکنش‌پذیری

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱) (۱)

۸۲- درباره سیاره‌های مشتری و زمین، چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف) چگالی سیاره مشتری همانند دمای سطح آن، نسبت به زمین بیشتر است.

ب) درصد فراوانی عنصر اکسیژن در مشتری نسبت به زمین بیشتر است.

پ) اغلب عناصر تشکیل دهنده مشتری، سنگین‌تر از زمین هستند.

ت) در بین عناصر سازنده زمین، برخلاف مشتری عنصر نافلزی یافت نمی‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱) (۱)

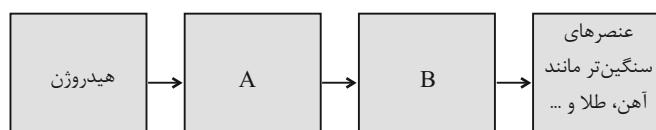

۸۳- کدام عبارت‌های زیر نادرست‌اند؟

الف) شناسنامه ارسالی وویجر (۱) و (۲) حاوی اطلاعاتی مانند نوع عنصرهای سازنده، ترکیب شیمیایی و ترکیب درصد این مواد در اتمسفر برخی سیاره‌ها است.

ب) تلاش علوم تجربی برای پاسخ به پرسش «پدیده‌های طبیعی چرا و چگونه رخ می‌دهند؟» داشت ما درباره جهان مادی را افزایش داده است.

پ) در شکل زیر که نشانگر روند تشکیل عناصر است، به جای A و B بهتر ترتیب می‌توان دومین و سومین عنصر فراوان سیاره مشتری را قرار داد.

ت) در میان ایزوتوب‌های فراوان‌ترین عنصر سازنده سیاره مشتری، پایداری ایزوتوبی که اختلاف شمار نوترон و پروتون برابر با ۳ دارد که از سایر ایزوتوب‌های پرتوزای آن بیشتر است.

۴) فقط ت

۳) ب و پ

۲) ب و ت

۱) الف و ب

۸۴- چنان‌چه در یون $X^{2+}_{\text{۷۷}}$ ، تفاوت تعداد نوترون‌ها و الکترون‌ها، برابر با ۷ باشد، جرم یک اتم آن بر حسب گرم به تقریب کدام است؟

$$(1 \text{ amu} = 1/66 \times 10^{-24} \text{ g})$$

۵/۳۴ \times 10^{-22}

۳/۶ \times 10^{-23}

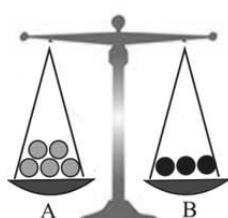
۹/۸ \times 10^{-23}

۱/۰۴ \times 10^{-22}

۸۵- عنصر فرضی X که در دوره چهارم و گروه هفتم جدول دوره‌ای جای دارد را در نظر بگیرید. آنگاه چه تعداد از خانه‌های جدول زیر در ارتباط

با $X^{2+}_{\text{۵۵}}$ به نادرستی آمده است؟

$A + 2Z$	اختلاف شمار ذرات باردار و بدون بار	شمار ذرات باردار	شمار ذرات درون هسته	ویژگی
۱۱۳	۲۰	۵۰	۵۹	

۴) (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱) (۱)

۸۶- با توجه به شکل فرضی رو به رو، عبارت‌های مربوط به مقایسه مواد A و B را کامل نمایید.

الف) جرم مولی ... بیشتر است.

ب) تعداد اتم‌های موجود در یک مول A ... تعداد اتم‌های موجود در یک مول B است.

پ) تعداد اتم‌های موجود در یک گرم A ... تعداد اتم‌های موجود در یک گرم B است.

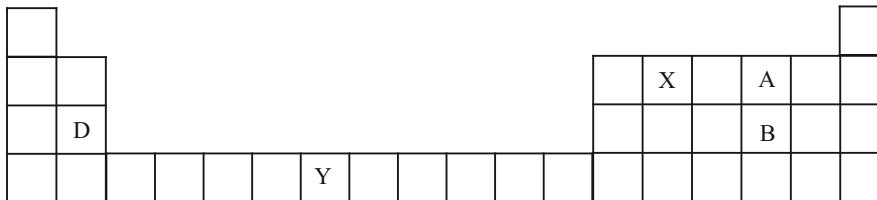
۲) B - بیش از - بیشتر

۱) A - برابر - کمتر از

۴) B - برابر - کمتر از

۳) A - بیش از - برابر

^{۸۷}- با توجه به بخشی از جدول دوره‌ای که به صورت زیر نمایش داده شده است، کدام گزینه نادرست است؟ (نماد عناصر فرضی هستند).

- ۱) جرم اتمی ایزوتوبی از عنصر X با شمار نوترون‌ها و پروتون‌های برابر، دقیقاً برابر 12amu است.

- ۲) در خانه مربوط به عنصر D، سه اتم با عدد جرمی و خواص فیزیکی وابسته به جرم متفاوت، می‌توانند قرار بگیرد.

- (۳) عنصر As_{33} با عنصر X، همگروه و با عنصر Y، همدوره است.

- ۴) در بین ۸ عنصر فراوان سازنده زمین و مشتری، تنها دو عنصر B و A مشترک هستند.

-۸۸ کدام گزینه نادرست است؟ (H = ۱, O = ۱۶, N = ۱۴, Mg = ۲۴, Ca = ۴۰, S = ۳۲ : g.mol^{-۱})

- ۱) مجموع جرم مولی گازهای نیتروژن و هیدروژن، کمتر از جرم مولی گاز اکسیژن است.

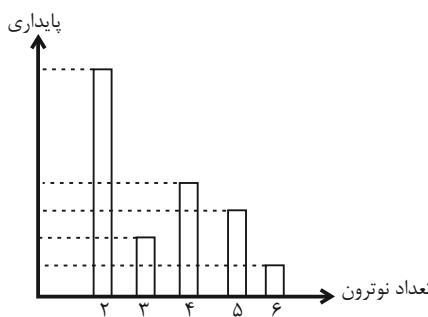
- (۲) تعداد اتم‌ها در $\frac{4}{8g}$ منیزیم، $\frac{4}{2g}$ برابر تعداد اتم‌ها در کلسیم است.

- (۳) اگر تعداد اتم‌ها در $2/4\text{ g}$ فلز M بیاری 1×10^{22} باشد، جرم مولی عنصر M بیاری 56 g است.

- (۴) در $10/2g$ گاز H_2S ، $1/2$ گرم هیدروژن وجود دارد.

۸۹- کدام گزینه در ارتباط با ایزوتوپ‌های هیدروژن نادرست است؟

- ۱) نمودار زیر، پهدرستی میزان پایداری رادیواینوتوپ‌های هیدروژن را با هم مقایسه می‌کند:

- ۲) در میان ایزوتوب‌های هیدروژن، تنها یک رادیوایزوتوب طبیعی وجود دارد.

- (۳) در یک نمونه طبیعی از هیدروژن، سنگین‌ترین ایزوتوپ، جرمی برابر فراوان‌ترین ایزوتوپ طبیعی لیتیم دارد.

- ^۴) در این و توپ پایدار و نوترون دار هیدروژن، نسبت شمار پرتوون ها به نوترون ها برابر با ۱ است.

-۹۰- ۱۸۰ گرم از یک رادیوایزوتوپ فرضی در اختیار داریم که پس از گذشت ۸۰ ساعت، جرم آن به $5/625$ گرم میرسد. در این فاصله زمانی چند

مربویه چرم این اینزوتوپ نصف شده است و نیم عمر آن چند ساعت است؟ (به ترتیب از راست به چیز)

۲۵ دقیقه

کیهان زادگاه الفبای هستی
صفحه‌های ۱ تا ۱۳

سوال‌های ویژه دانش‌آموزانی که از برنامه آزمون‌ها عقب‌تر هستند.

شیمی (۱) - موازی

۹۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

الف) با گذشت زمان و کاهش دما، گازهای هیدروژن و هلیوم، متراکم شده و سحابی را تشکیل دادند.

ب) مرگ ستاره‌ها اغلب با از بین رفتن عناصر تشکیل دهنده آن‌ها همراه است.

پ) انرژی گرمایی و نور خیره‌کننده خورشید به دلیل انجام واکنش‌های شیمیایی در دماهای بالاست.

ت) قدمت عنصر کربن بیشتر از آهن است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۹۲- اگر عنصر X از گروه ۱۵ با عنصر Y که عدد اتمی آن برابر ۳۱ است، هم‌دوره باشد، عدد اتمی عنصر X کدام است؟

۳۵ (۴)

۳۴ (۳)

۳۳ (۲)

۳۲ (۱)

۹۳- کاربرد چه تعداد از گونه‌های زیر نادرست بیان شده است؟

الف) H^3 : درمان مشکلات تیروئیدی

ب) گلوکز نشان‌دار: تشخیص توده‌های سرطانی

پ) U^{235} : تولید انرژی الکتریکیت) Tc^{99} : تصویربرداری پزشکی

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۹۴- در جدول دوره‌ای عنصرها، ... گروه و ... دوره وجود دارد که عناصر گروه ... تمایل چندانی به انجام واکنش شیمیایی ندارند. (به ترتیب از راست به چپ)

۱۷ - ۷ - ۱۸ (۴)

۱۸ - ۷ - ۱۷ (۳)

۱۸ - ۷ - ۱۸ (۲)

۱۷ - ۱۸ - ۷ (۱)

۹۵- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف) در پدیده مهبانگ انرژی عظیمی آزاد شده و ذره‌های زیراتمی مانند الکترون، پروتون و نوترون ایجاد شدند.

ب) وویجر ۱ و ۲ مأموریت تهیه شناسنامه فیزیکی و شیمیایی سیاره‌های مشتری، زحل، اورانوس و نپتون را با گذر از کنار آن‌ها داشتند.

پ) با بررسی عناصر تشکیل دهنده دو سیاره زمین و مشتری و فراوانی آن‌ها، می‌توان گفت عناصری مختلف به صورت همگون در جهان هستی پراکنده شده‌اند.

۴) صفر

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۹۶- چند مورد درباره عنصر تکنسیم نادرست است؟

- الف) برای تصویربرداری غده تیروئید از تکنسیم استفاده می‌شود، زیرا یون یدید با یونی که حاوی تکنسیم است، اندازه مشابهی دارد.
- ب) همه تکنسیم موجود در جهان باید بهطور مصنوعی و با استفاده از واکنش‌های شیمیایی ساخته شود و نیم عمر آن نیز کم است و نمی‌توان مقادیر زیادی از این عنصر تهیه کرد.
- پ) نسبت شمار نوترون‌ها به پروتون‌ها در رادیوایزوتوپی از تکنسیم که در تصویربرداری غده تیروئید استفاده می‌شود، کمتر از ۱/۵ است.

۴۳
Tc
تکنسیم

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

ت) خانه این عنصر در جدول تناوبی به صورت رو به رو می‌باشد.

۹۷- در M^{3+} تعداد نوترون‌ها، ۴۰ درصد از تعداد پروتون‌ها بیشتر است. تفاوت شمار نوترون‌ها و الکترون‌ها در M^{96+} چند است؟

۱۹ (۴)

۱۸ (۳)

۱۷ (۲)

۱۶ (۱)

۹۸- کدام موارد از مطالب زیر درست است؟

- الف) شیمی‌دان‌ها منیزیم را عنصر می‌دانند، زیرا از یک نوع اتم تشکیل شده است.

- ب) اورانیم، شناخته شده‌ترین فلز پرتوزا است.

- پ) در هر ایزوتوپ ناپایدار، شمار نوترون‌ها حداقل ۵۰٪ بیشتر از پروتون‌هاست.

- ت) دفع پسماندهای راکتورهای اتمی با وجود اینکه دیگر خاصیت پرتوزایی ندارند، اما همچنان چالش برانگیز است.

۴) الف و ت

۳) ب و ت

۲) ب و پ

۱) الف و ب

۹۹- چند مورد از جملات زیر درست است؟

- الف) عنصر منیزیم در طبیعت دارای ۳ ایزوتوپ با اعدادهای جرمی ۲۴، ۲۵ و ۲۶ می‌باشد.

- ب) اغلب هسته‌هایی که نسبت شمار نوترون‌ها به پروتون‌های آن‌ها، برابر یا بیشتر از ۱/۵ است، ناپایدارند و با گذشت زمان متلاشی می‌شوند.

- پ) در یک نمونه طبیعی همواره ایزوتوپی با تعداد نوترون‌های بیشتر، ناپایدارتر است و درصد فراوانی کمتری دارد.

- ت) همواره در یک نمونه طبیعی از عنصری معین، اتم‌های سازنده جرم یکسانی ندارند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۰۰- چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

- الف) عنصر $^{99}_{43}Tc$ برخلاف $^{235}_{92}U$ پرتوزا می‌باشد.

- ب) شمار عنصرهای شناخته شده، حدود ۴/۵ برابر عنصرهای ساختگی است.

- پ) غنی‌سازی ایزوتوپی، فرایندی است که طی آن، نیم عمر یکی از ایزوتوپ‌های پرتوزای عنصر مورد نظر، افزایش می‌یابد.

۴) صفر

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۰۱ - ۲ نوع آب که هر کدام از ۲ نوع اتم هیدروژن با نیم عمر متفاوت ساخته شده‌اند، در اختیار داریم. این ۲ نوع آب در چند خاصیت زیر با یکدیگر تفاوت دارند؟

۱) (۱)	۲) (۲)	۳) (۳)	۴) (۴)
• جرم مولی	• چگالی	• مجموع پروتون‌ها	• واکنش پذیری

۱۰۲ - درباره سیارة مشتری و زمین، چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

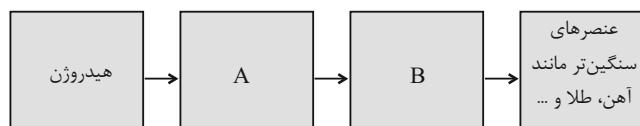
- الف) چگالی سیارة مشتری همانند دمای سطح آن، نسبت به زمین بیشتر است.
- ب) درصد فراوانی عنصر اکسیژن در مشتری نسبت به زمین بیشتر است.
- پ) اغلب عناصر تشکیل دهنده مشتری، سنگین‌تر از زمین هستند.
- ت) در بین عناصر سازنده زمین، برخلاف مشتری عنصر نافلزی یافت نمی‌شود.

۱) (۱)	۲) (۲)	۳) (۳)	۴) (۴)

۱۰۳ - کدام عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف) شناسنامه ارسالی وویجر (۱) و (۲) حاوی اطلاعاتی مانند نوع عناصرهای سازنده، ترکیب شیمیایی و ترکیب درصد این مواد در اتمسفر برخی سیاره‌ها است.

- ب) تلاش علوم تجربی برای پاسخ به پرسش «پدیده‌های طبیعی چرا و چگونه رخ می‌دهند؟» داشت ما درباره جهان مادی را افزایش داده است.
- پ) در شکل زیر که نشانگر روند تشکیل عناصر است، به جای A و B بهتر تیپ می‌توان دومین و سومین عنصر فراوان سیاره مشتری را قرار داد.

ت) در میان ایزوتوپ‌های فراوان‌ترین عنصر سازنده سیاره مشتری، پایداری ایزوتوپی که اختلاف شمار نوترون و پروتون برابر با ۳ دارد که از سایر ایزوتوپ‌های پرتوزای آن بیشتر است.

۱) الف و ب	۲) پ و ت	۳) ب و پ	۴) فقط ت

۱۰۴ - چنانچه در یون X^{2+} تفاوت تعداد نوترون‌ها و الکترون‌ها برابر با ۷ باشد، عنصر X در کدام گروه و دوره جدول قرار دارد؟

۱) گروه ۹ دوره ۵	۲) گروه ۹ دوره ۴	۳) گروه ۵ دوره ۴	۴) گروه ۵ دوره ۵

۱۰۵ - عنصر فرضی X که در دوره چهارم و گروه هفتم جدول دوره‌ای جای دارد را در نظر بگیرید. آنگاه چه تعداد از خانه‌های جدول زیر در ارتباط

با X^{2+} به نادرستی آمده است؟

ویژگی	شمار ذرات درون هسته	شمار ذرات باردار و بدون بار	اختلاف شمار ذرات باردار	A + ۲Z
	۵۹	۵۰	۲۰	۱۱۳

۱) (۱)	۲) (۲)	۳) (۳)	۴) (۴)

۱۰۶- اگر تعداد الکترون‌های یون A^{3+} ، نصف تعداد نوترون‌های یون B^{2-} باشد و تعداد نوترون‌های عنصر A برابر ۴۸ باشد، اختلاف تعداد

الکترون‌های B^- و تعداد پروتون‌های عنصر A کدام است؟

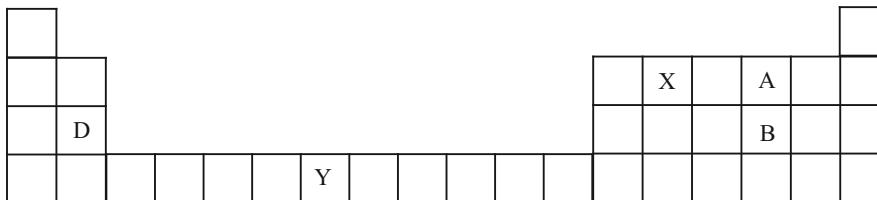
۱۰ (۴)

۱۴ (۳)

۱۷ (۲)

۱۶ (۱)

۱۰۷- با توجه به بخشی از جدول دوره‌ای که به صورت زیر نمایش داده شده است، کدام گزینه نادرست است؟ (نماد عناصر فرضی است).

(۱) عنصر X با عنصر Ge^{32} خواص شیمیایی مشابه دارد.

(۲) در خانه مربوط به عنصر D، سه اتم با عدد جرمی و خواص فیزیکی وابسته به جرم متفاوت، می‌توانند قرار بگیرد.

(۳) عنصر As^{33} با عنصر X، هم‌گروه و با عنصر Y، هم‌دوره است.

(۴) در بین ۸ عنصر فراوان سازنده زمین و مشتری، تنها دو عنصر B و A مشترک هستند.

۱۰۸- درباره همه ایزوتوپ‌های طبیعی و ساختگی هیدروژن، کدام گزینه نادرست می‌باشد؟

(۱) جرم یک نمونه طبیعی هیدروژن، همواره ثابت نیست.

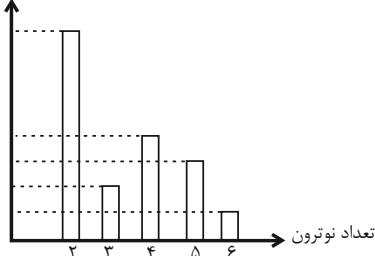
(۲) هر ایزوتوپ ساختگی، رادیوایزوتوپ است، ولی هر رادیوایزوتوپی ساختگی نیست.

(۳) اگر در یون X^{2+} ، تفاوت شمار نوترون‌ها و الکترون‌ها برابر ۵ باشد، عنصر X در گروه دوم جدول دوره‌ای قرار دارد.

(۴) در میان گازهای نجیب هلیم، نئون و آرگون، با افزایش عدد اتمی، درصد فراوانی آن‌ها در سیاره مشتری کاهش می‌یابد.

۱۰۹- کدام گزینه در ارتباط با ایزوتوپ‌های هیدروژن نادرست است؟

(۱) نمودار روبرو، به درستی میزان پایداری رادیوایزوتوپ‌های هیدروژن را با هم مقایسه می‌کند:

(۲) در میان ایزوتوپ‌های هیدروژن، تنها یک رادیوایزوتوپ طبیعی وجود دارد.

(۳) در یک نمونه طبیعی از هیدروژن، سنگین‌ترین ایزوتوپ، جرمی برابر فراوان‌ترین ایزوتوپ طبیعی لیتیم دارد.

(۴) در ایزوتوپ پایدار و نوترون‌دار هیدروژن، نسبت شمار پروتون‌ها به نوترون‌ها برابر با ۱ است.

۱۱۰- ۱۸۰ گرم از یک رادیوایزوتوپ فرضی در اختیار داریم که پس از گذشت ۸۰ ساعت، جرم آن به $5/625$ گرم می‌رسد. در این فاصله زمانی چند

مرتبه جرم این ایزوتوپ نصف شده است و نیم عمر آن چند ساعت است؟ (به ترتیب از راست به چپ)

۱۰ - ۸ (۴)

۱۶ - ۵ (۳)

۸ - ۱۰ (۲)

۲۰ - ۴ (۱)

رانلور، ایگان تماس‌آفرینشی در کنال ما:

@Azmoonha_Azmayeshi

علوی

تماریز، پایه و شرکت

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمونها آزمایشی

T.me/Azmoonha_Azmayeshi

دانش

دوسسه آموزشی فرهنگی

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمونها آزمایشی

T.me/Azmoonha_Azmayeshi

آزمون‌های سراسری
کاج

حل
مسئلہ

«۴- گزینه ۲» (پیورا ۳ ملاج)

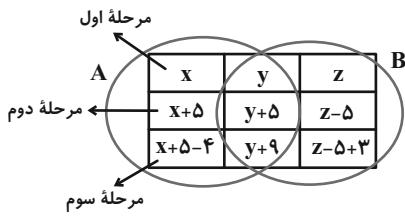
بیشترین مقدار اشتراک زمانی است که مجموعه کوچکتر یعنی A ، زیرمجموعه مجموعه بزرگتر یعنی B باشد که در این صورت اشتراکشان همان مجموعه خواهد بود که ۱۷ عضو دارد. کمترین مقدار اشتراک تقریباً زمانی است که دو مجموعه جدا از هم باشند که در این مسأله امکان پذیر نیست زیرا:

$$n(A) + n(B) = 25 > n(U)$$

پس حداقل باید ۵ عضو مشترک داشته باشند. پس اختلاف بین کمترین و بیشترین مقدار ممکن برابر ۱۲ است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۱ تا ۳ کتاب درسی)

(علی آزاد)

$$x + y + z = 15$$

$$\begin{aligned} n(A \cup B) &= x + 5 - 4 + y + 9 + z - 5 + 3 \\ &= x + y + z + 8 = 23 \end{aligned}$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

«۶- گزینه ۱» (محمطی مقدمی کوثر)

برای $n = 2$ داریم $1 = a_{2-1} + 2(2)$ که $a_2 = 2$ را نتیجه می‌دهد.

برای $n = 3$ داریم $1 = a_{3-1} + 2(3)$ که $a_3 = 10 = a_4$ را نتیجه می‌دهد.

برای $n = 4$ داریم $1 = a_{4-1} + 2(4)$ که $a_4 = 17 = a_5$ را نتیجه می‌دهد.

با توجه به جملات دنباله $2, 5, 10, 17, \dots$ متوجه می‌شویم جملات دنباله

$$a_n = n^2 + 1$$

را نمایش می‌دهد که $a_{17} = 290$ است که $a_{17} = 17^2 + 1 = 290$ است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

(مینم بهرامی پورا)

«۷- گزینه ۳»

$1 \times 1, 2 \times 2, 3 \times 3, 4 \times 4, \dots, n(2n-1)$: تعداد کل دایره (به صورت مستطیل)

$$\frac{n(n+1)}{2} = \text{تعداد دایره رنگی (به صورت مثلث)}$$

$$n(2n-1) - \frac{n(n+1)}{2} = \text{تعداد دایره‌های سفید}$$

$$\frac{n=10}{10 \times 19 - \frac{10 \times 11}{2}} = 135$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

(علی سرآبدانی)

«۸- گزینه ۲»

قدر نسبت دنباله با درج k واسطه حسابی بین ۲ عدد a و b برابر است با:

$$d = \frac{b-a}{k+1}$$

ریاضی (۱)- عادی

«۱- گزینه ۱»

(عاطفه قان محمدی)

تعداد اعداد صحیح در بازه (a, b) که $a, b \in \mathbb{Z}$ هستند -1 و تعداد

اعداد صحیح در بازه $[a, b)$ برابر $a - b$ و تعداد اعداد صحیح بازه $[a, b]$ برابر $+1$ است. بنابراین:

$$\begin{cases} m - 3 - (2n - 1) = 2(-7n + 1 - (m + 3) - 1) + 1 \\ m - (-n) + 1 = 6 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m - 3 - 2n + 1 = -14n + 2 - 2m - 6 - 2 + 1 \\ m + n = 5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 3m + 12n = -3 \\ m + n = 5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3m + 12n = -3 \\ -3m - 3n = -15 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 9n = -18 \Rightarrow n = -2, m = 7$$

بازه $[-5n, 2m]$ به صورت $[10, 14]$ است که شامل هیچ عدد مرتع کاملی نیست.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۳ تا ۵ کتاب درسی)

«۲- گزینه ۴»

(مسعود مهدوی)

به طور کلی، اگر اعضای مجموعه‌ای را بتوانیم بشماریم، متناهی است. با توجه به این تعریف داریم:

- کسرهای مثبت با صورت یک به شکل کلی $\frac{1}{n}$ هستند. با توجه به نامتناهی بودن

اعداد طبیعی $(\mathbb{N})$ ، مجموعه کسرهای به شکل کلی $\frac{1}{n}$ نامتناهی است.

- مجموعه اعداد اول بین 8000 تا 50 با توجه به محدود بودن تعداد آنها، متناهی است.

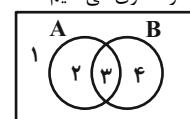
- مجموعه قطرهای یک دایره نامتناهی است.

- عدد حقیقی $(\mathbb{R})$ به مجموعه همه اعداد گویا و اعداد گنگ با یکدیگر در دستگاه اعداد گفته می‌شود که تعداد آن بین صفر تا 10^∞ نامتناهی است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۵ تا ۷ کتاب درسی)

«۳- گزینه ۱»

در نمودار ون زیر، ناحیه‌ها را شماره‌گذاری می‌کنیم.

$$A - B = \{2, 3\} - \{3, 4\} = \{2\}$$

$$(A - B)' = \{2\}' = \{1, 3, 4\}$$

$$A \cup B = \{2, 3\} \cup \{3, 4\} = \{2, 3, 4\}$$

$$A' = \{1, 4\}$$

$$\Rightarrow (A - B)' \cap (A \cup B) \cap A'$$

$$= \{1, 3, 4\} \cap \{2, 3, 4\} \cap \{1, 4\} = \{3, 4\} \cap \{1, 4\} = \{4\}$$

مجموعه $\{4\}$ همان مجموعه $B - A$ است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۱۲- گزینه ۳»
مجموعه‌ی A زیرمجموعه‌ی یک مجموعه‌ی نامتناهی است، بنابراین می‌تواند متناهی یا نامتناهی باشد، پس $A \cap B = A$ می‌تواند متناهی یا نامتناهی باشد. به همین ترتیب $B - A$ نیز می‌تواند متناهی یا نامتناهی باشد و از آنجا که $A \subseteq B$ ، $A - B = \emptyset$ همواره نامتناهی است.

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۵ تا ۷ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۱۳- گزینه ۲»
هر چه تعداد عضوهای یک مجموعه کمتر باشد، تعداد عضوهای متمم آن مجموعه بیشتر خواهد بود. بنابراین کافی است تعداد عضوهای هر یک از مجموعه‌ها را مشخص کنیم. توجه کنید که هر یک از مجموعه‌ها، زیرمجموعه‌ی مجموعه‌ی مرجع مرجع داده شده هستند.

گزینه‌ی (۱):

$$\text{تعداد عضوها} = \{1, 3, 5, \dots, 19\} \rightarrow 10 \quad \text{اعداد فرد}$$

گزینه‌ی (۲):

$$\text{تعداد عضوها} \rightarrow \{1, 3\} = \text{مقسوم‌علیه‌های عدد } 3$$

گزینه‌ی (۳):

$$\text{تعداد عضوها} \rightarrow \{2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19\} = 8 \quad \text{اعداد اول}$$

گزینه‌ی (۴):

$$\text{تعداد عضوها} \rightarrow \{1, 4, 9, 16\} = 4 \quad \text{اعداد مربع کامل}$$

بنابراین تعداد عضوهای مجموعه‌ی گزینه‌ی (۲) از بقیه کمتر است، در نتیجه تعداد عضوهای مجموعه‌ی متمم آن از بقیه بیشتر خواهد بود.

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۱۴- گزینه ۳»

$$A = \{a \mid a \in N\}$$

$$-a \in N \Rightarrow -a = 1, 2, 3, \dots \Rightarrow a = -1, -2, -3, \dots$$

$$\Rightarrow A = \{\dots, -3, -2, -1\}$$

$$A' = Z - A = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$$

$$B = \{1 - b \mid b \in W\}$$

$$-b \in W \Rightarrow -b = 0, 1, 2, \dots \Rightarrow 1 - b = 1, 2, 3, \dots$$

$$\Rightarrow B = \{1, 2, 3, \dots\}$$

$$B' = Z - B = \{\dots, -2, -1, 0\}$$

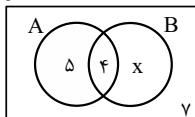
$$\Rightarrow A' \cap B' = \{0\}$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۱۵- گزینه ۱»

اگر A را مجموعه‌ی افراد شرکت‌کننده در برنامه‌های پژوهشی و B را مجموعه‌ی افراد شرکت‌کننده در برنامه‌های پرورشی در نظر بگیریم، با توجه به نمودار ون زیر خواهیم داشت:

$$30 = 5 + 4 + x + 7$$

$$\Rightarrow x = 30 - 16 = 14$$

(کتاب آبی)

«۱۲- گزینه ۳»

مجموعه‌ی A زیرمجموعه‌ی یک مجموعه‌ی نامتناهی است، بنابراین می‌تواند متناهی یا نامتناهی باشد، پس $A \cap B = A$ می‌تواند متناهی یا نامتناهی باشد. به همین ترتیب $B - A$ نیز می‌تواند متناهی یا نامتناهی باشد و از آنجا که $A \subseteq B$ ، $A - B = \emptyset$ همواره نامتناهی است.

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۵ تا ۷ کتاب درسی)

$$d = \frac{7a + 15 - (2a - 5)}{4+1} = \frac{7a + 15 - 2a + 5}{5} = \frac{5a + 20}{5}$$

$$\Rightarrow d = a + 4$$

$$\frac{2a - 5}{d}, \frac{7a + 15}{d}, \frac{5a + 20}{d}, \frac{2a - 5 + d}{d}, \frac{2a - 5 + d}{d}$$

$$\left. \begin{aligned} & 2a - 5 + d = 3a - 1 \\ & 7a + 15 - d = 6a + 11 \end{aligned} \right\}$$

$$\xrightarrow{\text{طبق فرض}} 6a + 11 - (3a - 1) = 60$$

$$\Rightarrow 3a + 12 = 60 \Rightarrow 3a = 48 \Rightarrow a = 16$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴ کتاب درسی)

«۹- گزینه ۴»

(مسئلی ممدوح کوثر)

$$a_2 + a_4 = a_1 + a_5 = 2a_3$$

$$a_2 + a_4 = \sqrt{32} - \sqrt{16} = 4\sqrt{2} - 4 \quad \text{با توجه به اینکه } a_1 \text{ می‌باشد، داریم:}$$

$$a_1 + a_5 = 4\sqrt{2} - 4$$

$$a_3 = 2\sqrt{2} - 2$$

در نتیجه:

$$a_2 + a_4 + a_1 + a_5 + a_3 = 4\sqrt{2} - 4 + 4\sqrt{2} - 4 + 2\sqrt{2} - 2$$

$$= 10\sqrt{2} - 10$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴ کتاب درسی)

«۱۰- گزینه ۲»

(علی آزاد)

$$a + 4, 5, c - 3$$

در دنباله حسابی، اختلاف هر دو جمله متوالی برابر با قدرنسبت است.

$$\left\{ \begin{aligned} 5 - (a + 4) &= 3 \Rightarrow 5 - a - 4 = 3 \Rightarrow 1 - a = 3 \Rightarrow a = -2 \\ c - 3 - 5 &= 3 \Rightarrow c - 8 = 3 \Rightarrow c = 11 \end{aligned} \right.$$

$$\Rightarrow \frac{c-1}{a} = \frac{11-1}{-2} = \frac{10}{-2} = -5$$

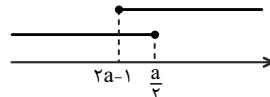
(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴ کتاب درسی)

ریاضی (۱)- سوالات آشنا

(کتاب آبی)

«۱۱- گزینه ۱»

نمایش هندسی بازه‌ها می‌تواند به صورت زیر باشد:

برای اینکه اجتماع دو بازه‌ی فوق برابر با مجموعه‌ی اعداد حقیقی شود، باید:

$$2a - 1 \leq \frac{a}{2} \Rightarrow 2a - \frac{a}{2} \leq 1 \Rightarrow \frac{3a}{2} \leq 1 \Rightarrow a \leq \frac{2}{3}$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۱۹- گزینه»

می‌دانیم: $a_n - a_m = (n - m)d$. بنابراین:

$$a_{k+\lambda} - a_k = (k + \lambda - k)d \Rightarrow 0 - (-16) = \lambda d$$

$$\Rightarrow d = 2$$

حال a_1 را برحسب k به دست می‌آوریم:

$$a_k = -16 \xrightarrow{a_n = a_1 + (n-1)d} a_1 + (k-1) \times 2 = -16$$

$$\Rightarrow a_1 = -2k - 14$$

بنابراین خواهیم داشت:

$$a_7 + a_{13} = (a_1 + 6d) + (a_1 + 12d) = 2a_1 + 18d$$

$$= 2(a_1 + 9d) = 2(-2k - 14 + 18) = -4k + 8$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۵ تا ۲۴ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۲۰- گزینه»

اعداد مشترک دو دنباله‌ی حسابی، خود یک دنباله‌ی حسابی تشکیل می‌دهند که جمله‌ی اول آن، اولین جمله‌ی مشترک دو دنباله و قدر نسبت آن برابر با ک.م.م قدر نسبت‌های دو دنباله است.

ابتدا اولین جمله‌ی مشترک دو دنباله را می‌یابیم:

$$2, 9, 16, 23, 30, 37, 44, \dots \Rightarrow t_1 = 37 \\ 12, 17, 22, 27, 32, 37, 42, \dots$$

$$\Rightarrow [7, 5] = 35 \Rightarrow d = 35$$

بنابراین جمله‌ی عمومی جملات مشترک دو دنباله به صورت زیر است:

$$t_n = 37 + (n-1)(35) = 35n + 2$$

حال باید تعداد جملاتی از دنباله را بیابیم که سه رقمی و کوچکتر از 300 باشند:
 $100 \leq t_n < 300 \Rightarrow 100 \leq 35n + 2 < 300$

$$\Rightarrow \frac{98}{35} \leq n < \frac{298}{35}$$

$$\Rightarrow 2/8 \leq n < 8/51 \xrightarrow{n \in \mathbb{N}} 3 \leq n \leq 8$$

$$\Rightarrow 8 - 3 + 1 = 6 \quad \text{تعداد جملات مورد نظر}$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۵ تا ۲۴ کتاب درسی)

ریاضی (۱) - موازی

«۲۱- گزینه»

(عاطفه قان محمدی)

با توجه به اینکه نقطه $\frac{5}{2}$ از دو سر بازه به یک فاصله است پس داریم:

$$\frac{(4a-2)+(2a+1)}{2} = \frac{5}{2} \Rightarrow 6a-1=5 \Rightarrow a=1$$

آنگاه اگر $a=1$ باشد خواهیم داشت:

$$a=1 \Rightarrow (2, +\infty) \cap (-\infty, 3) = (2, 3)$$

$$b=2, c=3 \Rightarrow a+b-c=1+2-3=0$$

در نتیجه:

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۳ تا ۵ کتاب درسی)

افرادی که فقط در برنامه‌های پرورشی شرکت کرده‌اند برابر با $B - A$ است. لذا:

$$n(B - A) = x = 14$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۱۶- گزینه»

در الگوی خطی، جمله‌ی n^2 در درجات بالاتر از آن را نداریم، پس ضرب جمله‌ی n باید صفر باشد، بنابراین: $a+2=0$ ، در نتیجه: $a=-2$. پس جمله‌ی عمومی الگوی خطی برابر است با: $t_n = -2n - b$ ، از طرفی $t_4 = 8$ است:

$$-2 \times 4 - b = 8 \Rightarrow b = -16$$

$$\Rightarrow t_n = -2n + 16$$

$$t_n \geq 0 \Rightarrow -2n + 16 \geq 0 \Rightarrow 2n \leq 16$$

$$\Rightarrow n \leq 8 \Rightarrow 8$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۱۷- گزینه»

تعداد دایره‌ها در هر مرحله به صورت زیر است:

$$\begin{array}{ccccccc} a_1 & & a_2 & & a_3 & \cdots & a_n \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ 1 = 2^1 - 1 & 3 = 2^2 - 1 & 7 = 2^3 - 1 & & & & a_n = 2^n - 1 \end{array}$$

بنابراین خواهیم داشت:

$$a_1 - a_9 = (2^1 - 1) - (2^9 - 1) = 2^1 - 2^9 = 2^9(2 - 1)$$

$$= 2^9 = 512$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۱۸- گزینه»

$$a_{n+1} = \frac{1}{a_n} + 1 \quad \text{به ازای } n = 99, \text{ داریم:}$$

$$a_{100} = \frac{1}{a_{99}} + 1 \Rightarrow \frac{k}{m} = \frac{1}{a_{99}} + 1 \Rightarrow \frac{1}{a_{99}} = \frac{k}{m} - 1 = \frac{k-m}{m}$$

$$\Rightarrow a_{99} = \frac{m}{k-m}$$

به ازای $n = 98$, داریم:

$$a_{99} = \frac{1}{a_{98}} + 1 \Rightarrow \frac{m}{k-m} = \frac{1}{a_{98}} + 1$$

$$\Rightarrow \frac{1}{a_{98}} = \frac{m}{k-m} - 1 = \frac{m-(k-m)}{k-m} = \frac{m-k}{k-m}$$

$$\Rightarrow a_{98} = \frac{k-m}{m-k}$$

(مجموعه، الگو و نیاله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

$$2a-1 \leq \frac{a}{2} \Rightarrow 2a - \frac{a}{2} \leq 1 \Rightarrow \frac{3a}{2} \leq 1 \Rightarrow a \leq \frac{2}{3}$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۳ تا ۵ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۳۲- گزینه»

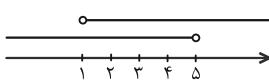
هر یک از دو مجموعه را می‌نویسیم:

$$A = \left\{ x \mid x \in \mathbb{R}, 2x-1 < b \rightarrow 2x < b+1 \rightarrow x < \frac{b+1}{2} \right\}$$

$$B = \left\{ x \mid x \in \mathbb{R}, 2x+1 > a \rightarrow 2x > a-1 \rightarrow x > \frac{a-1}{2} \right\}$$

اشتراک دو مجموعه برابر است با:

$$\frac{a-1}{2} < x < \frac{b+1}{2}$$

$$\frac{b+1}{2} = 5 \Rightarrow b = 9$$

با توجه به شکل بالا:

$$\frac{a-1}{2} = 1 \Rightarrow a = 3$$

$$\Rightarrow (b-a) = 9-3 = 6$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۳ تا ۵ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۳۳- گزینه»

گزینه‌ی (۱): نامتناهی است. زیرا بر یک دایره، بی‌شمار خط مماس، قابل رسم است.

گزینه‌ی (۲): بین هر دو عدد گویای دلخواه می‌توان بی‌شمار عدد گویا قرار داد، پس این مجموعه نامتناهی است.

$$\text{توجه کنید که اگر } a \text{ و } b \text{ دو عدد گویا باشند، آنگاه } \frac{a+b}{2} \text{ بین } a \text{ و } b \text{ است.}$$

گزینه‌ی (۳): بازه‌ی (a, b) نامتناهی است.

گزینه‌ی (۴): در میان اعداد حقیقی مثبت، عددی که با معکوس خود برابر است تنها عدد ۱ است، پس این مجموعه متناهی است.

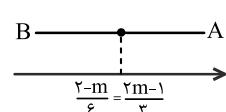
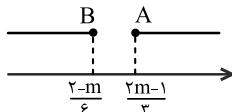
(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۵ تا ۷ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۳۴- گزینه»

$$\text{مجموعه‌های } (B-A) = \left[\frac{2-m}{6}, +\infty \right] \text{ و } A = \left[\frac{2m-1}{3}, +\infty \right] \text{ هر دو نامتناهی}$$

هستند و اشتراک آنها زمانی متناهی خواهد بود که تهی باشد یا تنها یک عضو داشته باشد. به نمودارهای زیر توجه کنید:

$$\frac{2-m}{6} \leq \frac{2m-1}{3} \rightarrow 2-m \leq 2(2m-1)$$

$$\Rightarrow 2-m \leq 4m-2 \Rightarrow 4 \leq 5m \Rightarrow m \geq 0.8$$

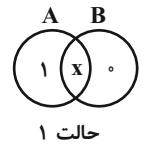
(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۳ تا ۵ کتاب درسی)

مجموعه $\{4\}$ همان مجموعه $B-A$ است.

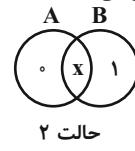
(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

«۲۸- گزینه»

یکی از دو حالت زیر رخ می‌دهد:

حالت ۱

حالت ۲

بنابراین:

$$n(A) = x+1 = 5 \Rightarrow x = 4 \Rightarrow n(A \cup B) = x+1 = 5$$

$$n(A) = x = 5 \Rightarrow n(A \cup B) = x+1 = 6$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

«۲۹- گزینه»

بیشترین مقدار اشتراک زمانی است که مجموعه کوچکتر یعنی A ، زیرمجموعه مجموعه B باشد که در این صورت اشتراکشان همان مجموعه A خواهد بود که ۱۷ عضو دارد. کمترین مقدار اشتراک نیز زمانی است که دو مجموعه جدا از هم باشند که در این مسأله امکان پذیر نیست زیرا:

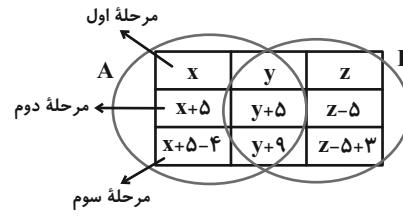
$$n(A)+n(B) = 35 > n(U)$$

پس حداقل باید ۵ عضو مشترک داشته باشند. پس اختلاف بین کمترین و بیشترین مقدار ممکن برابر ۱۲ است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

«۳۰- گزینه»

(علی آزاد)

مرحله سوم

اجتماع دو مجموعه جدید برابر است با:

$$n(A \cup B) = x+5-4+y+9-z-5+3$$

$$= x+y+z+8 = 23$$

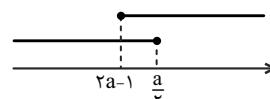
(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

ریاضی (۱) - سوالات آشنا

(کتاب آبی)

«۳۱- گزینه»

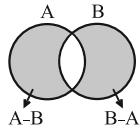
نمایش هندسی بازه‌ها می‌تواند به صورت زیر باشد:

برای اینکه اجتماع دو بازه‌ی فوق برابر با مجموعه‌ی اعداد حقیقی شود، باید:

$$(A - B) \cup (B - A) = (A \cap B)' \quad (*)$$

از طرفی با توجه به نمودار ون مقابل، داریم:

$$(A - B) \cup (B - A) = (A \cup B) - (A \cap B)$$

با جایگذاری در رابطه (*) خواهیم داشت:

$$(A \cup B) - (A \cap B) = S - (A \cap B) \Rightarrow A \cup B = S$$

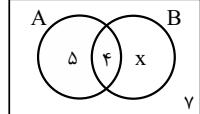
(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۳۹- گزینه ۱»

اگر A را مجموعه‌ی افراد شرکت کننده در برنامه‌های پژوهشی و B را مجموعه‌ی

افراد شرکت کننده در برنامه‌های پژوهشی در نظر بگیریم، با توجه به نمودار ون زیر

$$۳۰ = ۵ + ۴ + x + ۷$$

$$\Rightarrow x = ۳۰ - ۱۶ = ۱۴$$

افرادی که فقط در برنامه‌های پژوهشی شرکت کرده‌اند برابر با $B - A$ است، لذا:

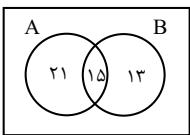
$$n(B - A) = x = ۱۴$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

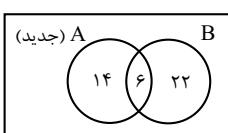
«۴۰- گزینه ۲»

با توجه به اطلاعات مسئله، نمودار ون زیر را داریم:

اگر ۱۶ عضو از A کم کنیم، ۹ عضو از اشتراک دو مجموعه کم می‌شود (طبق

فرض سؤال) و $۱۶ - ۹ = ۷$ عضو از $(A - B)$ کم می‌شود و نمودار به صورت زیر حاصل می‌شود.

$$n(A \cup B) = 14 + 6 + 22 = 42$$

دقت کنید که چون B دارای ۲۸ عضو است وقتی تعداد اعضای اشتراک برابر ۶ باشد،

$$\text{در نتیجه، تعداد اعضای } (B - A) \text{ هم } ۲۲ - ۶ = ۲۶ \text{ است.}$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۳۵- گزینه ۳»

مجموعه‌ی A زیرمجموعه‌ی یک مجموعه‌ی نامتناهی است، بنابراین می‌تواند متناهی یا نامتناهی باشد، پس $A \cap B = A$ می‌تواند متناهی یا نامتناهی باشد. به همین ترتیب $B - A$ نیز می‌تواند متناهی یا نامتناهی باشد و از آنجا که $A \subseteq B$ همواره نامتناهی است. بنابراین $A - B = \emptyset$ همواره متناهی و $A \cup B = S$ همواره نامتناهی است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۵ تا ۷ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۳۶- گزینه ۲»

هر چه تعداد عضوهای یک مجموعه کمتر باشد، تعداد عضوهای متمم آن مجموعه بیشتر خواهد بود. بنابراین کافی است تعداد عضوهای هر یک از مجموعه‌ها را مشخص کنیم. توجه کنید که هر یک از مجموعه‌ها، زیرمجموعه‌ی مجموعه‌ی مرجع داده شده هستند.

گزینه‌ی (۱):

$$= \text{تعداد عضوها} \rightarrow \{1, 3, 5, \dots, 19\} = \text{اعداد فرد}$$

گزینه‌ی (۲):

$$= \text{تعداد عضوها} \rightarrow \{1, 3\} = \text{مقسوم علیه‌های عدد ۳}$$

گزینه‌ی (۳):

$$= \text{تعداد عضوها} \rightarrow \{2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19\} = \text{اعداد اول}$$

گزینه‌ی (۴):

$$= \text{تعداد عضوها} \rightarrow \{1, 4, 9, 16\} = \text{اعداد مربع کامل}$$

بنابراین تعداد عضوهای مجموعه‌ی گزینه‌ی (۲) از بقیه کمتر است، در نتیجه تعداد عضوهای مجموعه‌ی متمم آن از بقیه بیشتر خواهد بود.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۳۷- گزینه ۳»

$$A = \{a \mid -a \in N\}$$

$$-a \in N \Rightarrow -a = 1, 2, 3, \dots \Rightarrow a = -1, -2, -3, \dots$$

$$\Rightarrow A = \{\dots, -3, -2, -1\}$$

$$\Rightarrow A' = Z - A = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$$

$$B = \{1 - b \mid -b \in W\}$$

$$-b \in W \Rightarrow -b = 0, 1, 2, \dots \Rightarrow 1 - b = 1, 2, 3, \dots$$

$$\Rightarrow B = \{1, 2, 3, \dots\}$$

$$\Rightarrow B' = Z - B = \{\dots, -2, -1, 0\}$$

$$\Rightarrow A' \cap B' = \{0\}$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

(کتاب آبی)

«۳۸- گزینه ۳»

طبق فرض مسئله، داریم:

$$((A - B) \cup (B - A))' = A \cap B$$

می‌دانیم متمم یک مجموعه با خود مجموعه برابر است، پس اگر از طرفین

تساوی بالا متمم بگیریم، داریم:

(علی وکی فراهانی)

از آن جا که اندازه زوایای مثلث با اعداد ۴، ۵ و ۹ متناسب می‌باشد. پس اندازه زوایای مثلث را به شکل $4k$ ، $5k$ و $9k$ در نظر می‌گیریم.

می‌دانیم که مجموع زوایای داخلی یک مثلث برابر 180° می‌باشد، پس:

$$9k + 5k + 4k = 180^\circ \Rightarrow k = 10^\circ$$

$$\begin{cases} 9k = 90^\circ \\ 5k = 50^\circ \\ 4k = 40^\circ \end{cases}$$

پس مثلث موردنظر قائم‌الزاویه است. از طرفی می‌دانیم که در یک مثلث قائم‌الزاویه، محل همسی ارتفاع‌ها روی رأس قائم قرار دارد.

(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه ۱۹ کتاب (رسی))

۴۴- گزینه «۴»

(علی احمدی قزل‌رشت)

در استدلال استقرایی از مشاهدات و بررسی موضوعی در چند حالت نتیجه‌ای کلی در آن موضوع گرفته می‌شود و به نوعی از جز به کل رسیدن است. با چنین استدلالی نمی‌توان همواره به درستی نتیجه گرفته شده مطمئن بود.

استدلال استنتاجی نتیجه‌گیری منطقی بر پایه واقعیت‌هایی است که درستی آن‌ها را پذیرفته‌ایم.

۴۱- گزینه «۳»

(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه ۱۸ کتاب (رسی))

۴۲- گزینه «۳»

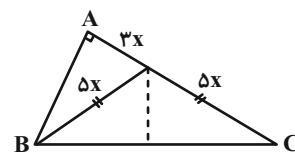
در مورد «الف» عدد صفر این استدلال را نقض می‌کند و استدلال از جز به کل است پس استدلال استقرایی است.

اما در مورد «ب» هم استدلال از جز به کل است پس استدلال استقرایی است. لذا استدلال استنتاجی است.
(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه ۱۷ کتاب (رسی))

۴۳- گزینه «۴»

از آن جا که $\frac{AM}{MC} = \frac{3}{5}$ می‌باشد. پس فرض می‌کنیم که $AM = 3x$ و

روی عمودمنصف ضلع BC قرار دارد. پس از دو سر این ضلع به یک فاصله است. پس داریم:

$$BM = MC \xrightarrow{MC=5x} BM = 5x$$

طبق فیثاغورس در مثلث ABM داریم:

$$\begin{aligned} AB^2 + AM^2 &= BM^2 \Rightarrow AB^2 = 16x^2 \Rightarrow AB = 4x \\ \Rightarrow AB = 4x &= 8 \Rightarrow x = 2 \Rightarrow AC = 8x = 16 \end{aligned}$$

حال مساحت مثلث را بدست می‌آوریم:

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} AB \times AC \Rightarrow S_{ABC} = \frac{1}{2} \times 8 \times 16 = 64$$

(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲ کتاب (رسی))

(ممبویه بهادری)

۴۵- گزینه «۳»

مطابق شکل، مرکز دایره از رئوس مثلث به یک فاصله است، پس روی عمودمنصف اضلاع مثلث قرار دارد.

$$R = OA = OB \Rightarrow AB \text{ روی عمودمنصف } O$$

$$R = OB = OC \Rightarrow BC \text{ روی عمودمنصف } O$$

$$R = OA = OC \Rightarrow AC \text{ روی عمودمنصف } O$$

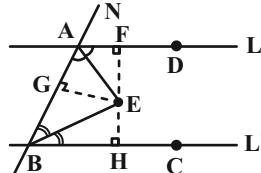
پس مرکز دایره، محل همسی عمودمنصف‌ها می‌باشد.

(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹ کتاب (رسی))

(ممبویه بهادری)

۴۶- گزینه «۴»

هر نقطه روی نیمساز یک زاویه از دو ضلع آن زاویه به یک فاصله است پس داریم:

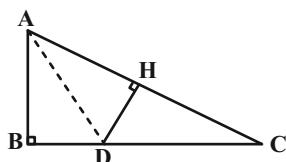
$$A \text{ روی نیمساز زاویه } E \Rightarrow EF = EG \quad (I)$$

$$B \text{ روی نیمساز زاویه } E \Rightarrow EH = EG \quad (II)$$

(علی احمدی قزل (شت)

«۴۹- گزینهٔ ۱»

در مثلث ABC داریم $AB^2 + BC^2 = AC^2$ بنابراین:

$$BC = \sqrt{AC^2 - AB^2} = \sqrt{64 - 36} = \sqrt{28} = 2\sqrt{7}$$

$$S_{ABC} = \frac{1}{2}(AB)(BC) = \frac{1}{2}(6)(2\sqrt{7}) = 6\sqrt{7}$$

چون هر نقطه روی نیمساز از دو ضلع به یک فاصله است

$$S_{ABC} = S_{ABD} + S_{DAC}$$

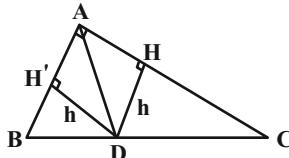
$$\Rightarrow 6\sqrt{7} = \frac{1}{2}x(DB) + \frac{1}{2}x(DH)AC = 3x + 4x$$

$$7x = 6\sqrt{7} \Rightarrow x = \frac{6\sqrt{7}}{7}$$

(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲ کتاب درسی)

(نریمان فتح‌الله)

«۵۰- گزینهٔ ۲»

نقشه D روی نیمساز AD قرار دارد و فاصله آن از دو ضلع AC و AB برابر است.چهارضلعی $AHDH'$ مربع است چون چهار زاویه قائمه و دو ضلع مجاور برابر دارد.

$$AD = h\sqrt{2}$$

بنابراین AD قطر مربع است و برابر است با:

$$AD = \frac{12}{5}\sqrt{2} = h\sqrt{2} \Rightarrow h = \frac{12}{5}$$

$$AHDH' \text{ چهارضلعی } \Rightarrow AH = DH = h = \frac{12}{5} \text{ مربع است}$$

$$CH = AC - AH = 6 - \frac{12}{5} = \frac{18}{5}$$

بنابراین مساحت مثلث CDH برابر است با:

$$S = \frac{CH \times h}{2} = \frac{\frac{18}{5} \times \frac{12}{5}}{2} = \frac{4}{32}$$

(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲ کتاب درسی)

$$\Pi, I_{\text{از}} \Rightarrow EF = EH \Rightarrow \frac{EF}{EH} = 1$$

(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲ کتاب درسی)

(بعنام کلاهی)

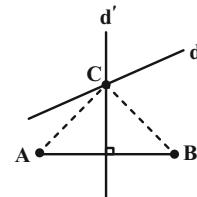
«۴۷- گزینهٔ ۳»

رأس رویه رو به قاعده محل برخورد خط d و عموم منصف پاره خط AB است. بسته

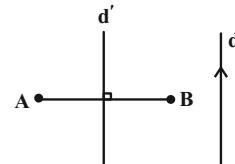
به شرایط یکی از ۳ حالت زیر امکان‌پذیر است:

(۱) خط d و عموم منصف AB در یکدیگر نقطه یکدیگر را قطع کنند. در این صورت

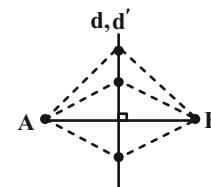
یک مثلث قابل رسم است.

(۲) خط d و عموم منصف AB در یکدیگر نقطه یکدیگر را قطع نکنند. در این صورت

مثلثی قابل رسم نیست.

(۳) خط d و عموم منصف AB منطبق باشد. در این صورت بی‌شمار مثلث قابل رسم

است.

(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه ۱۳ کتاب درسی)

(اسماعیل میدزاده)

«۴۸- گزینهٔ ۳»

با مشخص بودن اندازه ارتفاع، تمام نقاط روی دو خط موازی با پاره خط AB که به

اندازه ارتفاع از آن فاصله دارند می‌توانند رأس سوم مثلث باشند.

(ترسیم‌های هندسی و استدلال، صفحه ۱۳ کتاب درسی)

(سیده ملیمه میرصالحی)

کمیت‌های اصلی SI عبارت‌اند از جرم، طول، زمان، دما، جریان الکتریکی، شدت

روشنایی و مقدار ماده.

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه ۷ کتاب درسی)

۵۶- گزینه «۱»

کمیت‌های اصلی SI عبارت‌اند از جرم، طول، زمان، دما، جریان الکتریکی، شدت

روشنایی و مقدار ماده.

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه ۷ کتاب درسی)

(محمد رضا شیروانی زاده)

۵۷- گزینه «۱»

در نمودار حجم بر حسب جرم یا جرم بر حسب حجم، نموداری که به محور جرم

نژدیک‌تر باشد، چگالی بیشتری دارد.

پس در این نمودار، چگالی A کمتر از B است.

برای خاموش کردن بنزین شعله‌ور، مایع مناسب‌تر است که چگالی‌اش کمتر از

بنزین باشد تا روی آن قرار گیرد و از رسیدن اکسیژن به بنزین جلوگیری کند.

بنابراین چون چگالی مایع A کمتر از بنزین است، پس با مایع A بهتر می‌توان

بنزین شعله‌ور را خاموش کرد.

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸ کتاب درسی)

(محمد رضا شیروانی زاده)

۵۸- گزینه «۱»

این شکل، یک کوپلیس رقمی را نشان می‌دهد که دقت آن یک واحد از آخرین رقم سمت

راست اندازه‌گیری شده است. یعنی $1/10^1$ میلی‌متر دقت اندازه‌گیری یعنی $1/10^0$ خط‌کشمدرج برابر با کمینه تقسیم‌بندی، آن یعنی $1/10^2$ میلی‌متر است.

$$\frac{0/01}{0/02} = \frac{\text{دقیق}}{\text{دقیق}} = \frac{0/05}{0/05}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

(محمد رضا شیروانی زاده)

۵۹- گزینه «۴»

در مدل سازی از اثرهای جزئی صرف‌نظر می‌کنیم، نه اثرهای مهم و تعیین‌کننده. در

پرتاب توب بسکتبال، نیروی جاذبه زمین عاملی مهم و تأثیرگذار است و قابل

صرف‌نظر کردن نیست.

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

(احسان ایرانی)

۶۰- گزینه «۲»

جرم یخی که ذوب می‌شود و به آب تبدیل می‌شود، تغییری نمی‌کند. یعنی:

$$m_{\text{آب}} = m_{\text{یخ}} \rightarrow \rho_{\text{آب}} V_{\text{آب}} = \rho_{\text{یخ}} V_{\text{یخ}}$$

$$\frac{V_{\text{آب}} = (V_{\text{یخ}} - 25) \text{ cm}^3}{\rho_{\text{آب}} = \rho_{\text{یخ}}} \rightarrow \rho_{\text{آب}} V_{\text{آب}} = \rho_{\text{یخ}} V_{\text{یخ}} \quad \text{--- ۲۵}$$

$$\rho_{\text{آب}} = 1000 \text{ g/cm}^3, \rho_{\text{یخ}} = 917 \text{ g/cm}^3 \rightarrow 1000 \times V_{\text{آب}} = 917 \times V_{\text{یخ}} \quad \text{--- ۲۵}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{10} V_{\text{یخ}} = 25 \Rightarrow V_{\text{یخ}} = 250 \text{ cm}^3$$

حجم یخ ذوب شده برابر با 250 cm^3 است.با استفاده از رابطه $\rho_{\text{یخ}} = \rho_{\text{آب}}$ ، جرم یخ ذوب شده را بدست می‌آوریم:

$$m_{\text{یخ}} = 1000 \times 250 = 2250 \text{ g}$$

$$= 225 + 200 = 425 \text{ g}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

فیزیک (۱)**۵۱- گزینه «۴»**

با استفاده از تعریف چگالی مخلوط داریم:

$$\rho_{\text{مخلوط}} = \frac{m_1 + m_2}{V_1 + V_2} = \frac{\rho_1 V_1 + m_2}{V_1 + \frac{m_2}{\rho_2}} = \frac{1/2 \times 10^3 \times 10^4 \times 10^{-6} + 27}{10^4 \times 10^{-6} + \frac{27}{1800}} = \frac{39}{25 \times 10^{-3}} = 1/56 \times 10^3 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

توجه کنید در رابطه فوق، kg ها با یکای kg و m ها با یکای m جای‌گذاری شده‌اند و هر جا که لازم بوده، تبدیل واحد انجام شده است.

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸ کتاب درسی)

۵۲- گزینه «۴»

(یونا ۳ شاهنی)

$$F = G \frac{m_1 m_2}{r^2} \Rightarrow N = [G] \frac{\text{kg} \cdot \text{kg}}{\text{m}^2} \Rightarrow \frac{\text{kg} \cdot \text{m}}{\text{s}^2} = [G] \frac{\text{kg}}{\text{m}^2}$$

$$\Rightarrow [G] = \frac{\text{s}^2}{\frac{\text{kg}}{\text{m}^2}} = \frac{\text{m}^3}{\text{kg} \cdot \text{s}^2}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی)

۵۳- گزینه «۲»

(یونا ۳ شاهنی)

$$50 \cdot nF = 5 \times 10^2 \times 10^{-9} F = 5 \times 10^{-7} F = 0/05 \times 10^{-5} F$$

$$20 \cdot \mu F = 2 \times 10 \times 10^{-9} F = 2 \times 10^{-8} F$$

$$0/05 \times 10^{-5} F + 2 \times 10^{-8} F = 2/05 \times 10^{-5} F \times \frac{1 \text{ pF}}{10^{-12} \text{ F}}$$

$$= 2/05 \times 10^{-5} \times 10^{12} \text{ pF} = 2/05 \times 10^7 \text{ pF}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱ کتاب درسی)

۵۴- گزینه «۳»

(یونا ۳ شاهنی)

$$F = m \cdot a \Rightarrow N = \frac{\text{kg} \cdot \text{m}}{\text{s}^2}$$

$$\tau = F \cdot d \xrightarrow[\substack{\text{فاصله اثر نیرو} \\ \text{گشتاور}}]{\substack{\text{نیرو} \\ \text{N.m}}} \frac{\text{kg} \cdot \text{m}}{\text{s}^2}$$

$$[\tau] = \frac{\text{kg} \cdot \text{m}}{\text{s}^2} \times \text{m} = \frac{\text{kg} \cdot \text{m}^2}{\text{s}^2}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی)

۵۵- گزینه «۳»

(سیده ملیمه میرصالحی)

فرض کوچک بودن θ و قابل صرف‌نظر بودن آن، مسئله را از حرکت روی سطح شیدار به حرکت روی سطح افقی تبدیل می‌کند.

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

در انتهای، باید بینیم 48×10^4 معادل چند شب‌روز است:

$$48 \times 10^4 \text{ s} \times \frac{1 \text{ h}}{3600 \text{ s}} \times \frac{1 \text{ day}}{24 \text{ h}} = \frac{48 \times 10^4}{24 \times 3600} \approx 55 / 5 \text{ day}$$

این یعنی در میانه شب‌روز ۵۶، حجم آب استخراج نصف می‌شود
(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

(مهدی زمان‌زاده)

۶۴- گزینه «۲»

$$[F] = kg \frac{m}{s^2}$$

اولاً باید بدانیم یکای فرعی نیرو برابر است با:

سپس طبق رابطه کار که برابر است با $W = Fd$ ، می‌توان یکای فرعی انرژی را به دست آورد:

$$[W] = [F][d] = (kg \cdot \frac{m}{s^2}) \cdot m = kg \frac{m^2}{s^2}$$

همچنین طبق رابطه فشار که برابر است با $P = \frac{F}{A}$ ، می‌توان یکای فرعی فشار را به دست آورد:

$$[P] = \frac{[F]}{[A]} = \frac{kg \cdot \frac{m}{s^2}}{m^2} = \frac{kg}{m \cdot s^2}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۷ و ۱۰ کتاب درسی)

(مهدی زمان‌زاده)

۶۵- گزینه «۳»

عبارات را یک به یک بررسی می‌کنیم:

الف: درست: در مدل‌سازی پرتاپ توب سکتیبال، از خود نیروی گرانشی نمی‌توان صرف‌نظر کرد، ولی تغییرات نیروی گرانشی را می‌توان نادیده گرفت.

ب: نادرست: امروزه مسافتی که نور در خلاء در مدت زمان $\frac{1}{299792458}$ ثانیه طی می‌کند را برابر یک متر تعریف می‌کنند.

پ: درست: تعریف اولیه یک ثانیه، $\frac{1}{86400}$ میانگین روز خورشیدی بوده است.

ت: نادرست: مدل «توب بیلیارد» توسط دالتون ولی «مدل سیاره‌ای» توسط بور ارائه شد.

ث: نادرست: ویژگی آزمون‌پذیری و اصلاح نظریه‌های فیزیکی، نقطه قوت دانش فیزیک است.

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۲، ۵، ۸ و ۹ کتاب درسی)

(بهنام شاهن)

۶۶- گزینه «۴»

کمیت A باید فرعی باشد، پس گزینه‌های (۱) و (۳) نادرست است. کمیت B باید اصلی باشد، پس گزینه (۲) نادرست است؛ بنابراین گزینه (۴) درست است.

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۶ و ۷ کتاب درسی)

(احسان ایرانی)

۶۱- گزینه «۲»

از آنجا که V کمیت تنیدی است، یکای آن در SI برابر با $\frac{m}{s}$ است. پس داریم:

$$v = \sqrt{Ax + B^2} \xrightarrow{\text{توان ۲}} v^2 = Ax + B^2, [v^2] = \frac{m^2}{s^2}$$

باید هر کدام از عبارت‌های سمت راست نیز یکای $\frac{m^2}{s^2}$ را داشته باشد:

$$[Ax] = \frac{m^2}{s^2} \xrightarrow{|x|=m} [A] \times m = \frac{m^2}{s^2} \Rightarrow [A] = \frac{m}{s^2}$$

$$[B^2] = \frac{m^2}{s^2} \Rightarrow [B] = \frac{m}{s}$$

$$\Rightarrow \frac{A}{B} = \frac{\frac{m}{s^2}}{\frac{m}{s}} = \frac{1}{s} = s^{-1}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌ای کتاب درسی)

(مهدی زمان‌زاده)

۶۲- گزینه «۱»

با توجه به شکل، در خطکش (الف)، هر یک سانتی‌متر به دو قسمت مساوی تقسیم شده است، پس:

$$0 / 5 \text{ cm} = \text{دقت اندازه‌گیری خطکش (الف)}$$

در خطکش (ب)، هر یک اینچ به چهار قسمت مساوی تقسیم شده است، پس:

$$0 / 25 \text{ inch} = \text{دقت خطکش (ب)}$$

و چون هر اینچ، برابر 2.5 cm است:

$$0 / 25 \times 2 / 5 \text{ cm} = 0 / 625 \text{ cm} = \text{دقت خطکش (ب)}$$

در نتیجه، خطکش (الف)، چون مقدار دقت کوچکتری دارد، خطکش دقیق‌تری است.

$$\begin{aligned} & \text{دقت خطکش (۱)} \\ & \frac{0 / 5 \text{ cm}}{0 / 625 \text{ cm}} = 0 / 8 \\ & \text{دقت خطکش (۲)} \end{aligned}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌ای کتاب درسی)

(مهدی زمان‌زاده)

۶۳- گزینه «۳»

ابتدا حجم استخراج را بر حسب سانتی‌متر مکعب (cm^3) محاسبه می‌کنیم:

$$V = 4 \times 10 \times 12 = 480 \text{ cm}^3 = 480 \times 10^6 \text{ cm}^3$$

چون آهنگ خروج آب $50 \frac{\text{cm}^3}{\text{s}}$ است، یعنی در هر ثانیه، 50 cm^3 آب از استخراج خارج می‌شود؛ پس به کمک یک تناسب، مدت زمان خالی شدن نصف استخراج را به دست می‌آوریم:

$$\frac{\text{زمان}}{50 \text{ cm}^3} = \frac{\text{حجم}}{1 \text{ s}} \Rightarrow t = 480 \times 10^6 \text{ s}$$

$$240 \times 10^6 \text{ s} \quad t = ?$$

$$\frac{\rho_A}{\rho_B} = \frac{m_A}{m_B} \times \frac{V_B}{V_A} = 1/5 \times \frac{60}{30} = 3 \Rightarrow \rho_A = 3\rho_B$$

از طرفی گفته است که اختلاف چگالی‌ها، $\frac{g}{cm^3}$ ۲/۸ است؛ یعنی:

$$\Rightarrow \rho_A - \rho_B = 2/8 \Rightarrow 3\rho_B - \rho_B = 2/8$$

$$\Rightarrow 2\rho_B = 2/8 \Rightarrow \rho_B = 1/4 \frac{g}{cm^3}, \rho_A = 4/2 \frac{g}{cm^3}$$

در نهایت، جرم مایع A را به دست می‌آوریم:

$$\frac{A \text{ مایع}}{\rho_A = 4/2 \frac{g}{cm^3}} \rightarrow \left. \begin{array}{l} V_A = 30 \text{ cm}^3 \\ \end{array} \right\} \Rightarrow m_A = \rho_A V_A$$

$$= 4/2 \times 30 = 126 \text{ g}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸ کتاب درسی)

عمران عسکریان پایه‌نامه

«۷۰» گزینه

حجم ظاهری پوستهٔ طلایی برابر با حجم الکل بیرون ریخته شده از طرف است؛ بنابراین داریم:

$$m = \rho V$$

$$40 \text{ g} = 1/8 V_{\text{پوسته}} \Rightarrow V_{\text{پوسته}} = \frac{40}{1/8} = 50 \text{ cm}^3$$

با توجه به این که الکل بیرون ریخته شده، داخل گفتهٔ ترازو ریخته است، جرم اضافه شده، همان جرم پوستهٔ کروی است و داریم:

$$m = \rho \times V \Rightarrow 360 \text{ g} = 20 \frac{g}{cm^3} \times V_{\text{طلایی}}$$

$$\Rightarrow V = \frac{360}{20} = 18 \text{ cm}^3$$

حجم کرهٔ داخل پوسته، برابر است با:

$$V_{\text{کرهٔ داخلی}} = V_{\text{طلایی}} - V_{\text{پوسته}} = 50 - 18 = 32 \text{ cm}^3$$

بنابراین قطر کرهٔ خالی داخلی برابر است با:

$$V_{\text{کرهٔ داخلی}} = \frac{4}{3} \pi r^3 = 4r^3 = 32 \Rightarrow r = 2 \text{ cm}$$

$$d = 2r = 4 \text{ cm}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸ کتاب درسی)

(بعنوان شاهنی)

«۶۷» گزینه

دقت ترازوی عددی، مرتبه اولین رقم سمت راست است، پس برابر $0/1 \text{ g}$ می‌باشد.

برای پیدا کردن جرم جسم، اعداد با فاصلهٔ زیاد را حذف و میانگین بقیه را حساب می‌کنیم؛ پس اعداد $20/36$ و $12/44$ حذف می‌شود.

$$18/48 + 18/66 + 18/76 + 18/60 + 18/50$$

Δ

$$= 18/60 \text{ g} = 186/0 \text{ dg}$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶ کتاب درسی)

(بعنوان شاهنی)

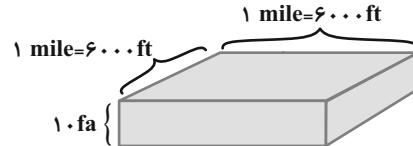
«۶۸» گزینه

$$1 \text{ mile} = 1 \text{ mile} \times \left(\frac{6000 \text{ ft}}{1 \text{ mile}} \right) = 6000 \text{ ft}$$

$$1 \cdot fa = 1 \cdot fa \times \left(\frac{6 \text{ ft}}{1 \text{ fa}} \right) = 6 \text{ ft}$$

$$V = (6000 \text{ ft}) \times (6000 \text{ ft}) \times (6 \text{ ft}) = 216000000 \text{ ft}^3$$

$$= 2/16 \times 10^9 \text{ ft}^3$$

(فیزیک و اندازه‌گیری، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

(مهندسی زمان‌زدایی)

«۶۹» گزینه

$$\underline{A \text{ مایع}} : \left\{ \begin{array}{l} V_A = 30 \text{ cm}^3 \\ m_A = 1/5 m_B \end{array} \right.$$

$$\underline{B \text{ مایع}} : \left\{ \begin{array}{l} V_B = 90 - 30 = 60 \text{ cm}^3 \\ m_B \end{array} \right.$$

سپس نسبت چگالی‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\text{mol}^{16}\text{O} = \frac{m}{16} = \frac{\Delta m}{80}$$

$$\text{mol}^{20}\text{Ne} = \frac{m}{20} = \frac{\Delta m}{80} \Rightarrow \frac{\text{mol}^{20}\text{Ne}}{\text{mol}^{^{18}\text{Br}} + \text{mol}^{16}\text{O} + \text{mol}^{20}\text{Ne}} \times 100$$

$$= \frac{\frac{\Delta m}{80}}{\frac{m}{80} + \frac{\Delta m}{80} + \frac{\Delta m}{80}} \times 100 = 74\%$$

(صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹ کتاب درسی)

(محمد همیدی)

«۳» - گزینه

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در اتم H_1 ، $A = Z$ می‌باشد.

گزینه «۲»: یکای جرم اتمی (amu) برابر $\frac{1}{12}$ جرم ایزوتوپ کربن-۱۲ است. نه

$$\frac{1}{12} \text{ جرم اتمی میانگین کربن}$$

گزینه «۴»: جرم اتمی H_1 اندکی از ۱amu بیشتر است.

(صفحه‌های ۵ و ۹ تا ۱۹ کتاب درسی)

(دانیال علی‌دوست)

«۲» - گزینه

عبارت‌های (الف) و (پ) صحیح هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) با استفاده از واکنش‌های هسته‌ای به وجود می‌آیند نه شیمیایی!
ت) طبق شکل صفحه ۱۱ کتاب درسی، جرم اتمی میانگین برای این عنصر تعریف نشده است.

(صفحه‌های ۵ تا ۱۱ کتاب درسی)

(امیرحسین قرانی)

«۲» - گزینه

$$\left. \begin{array}{l} A = 96 \rightarrow n + p = 96 \quad (1) \\ n = \frac{140}{100} p \quad (2) \end{array} \right\} \xrightarrow{(1),(2)} 1/\Delta p + p = 96$$

$$\Rightarrow 2/\Delta p = 96 \Rightarrow p = 40 \Rightarrow n = 56$$

شیمی (۱) - عادی

«۲۱» - گزینه

عبارت‌های (الف) و (ت) درست هستند.

بررسی برخی از عبارت‌ها:

ب) مرگ ستاره‌ها اغلب با آزاد شدن عنصر تشکیل دهنده آن‌ها همراه است و به همین دلیل باید ستاره‌ها را کارخانه تولید عنصر دانست.

پ) انرژی گرمایی و نور خیره کننده خورشید به دلیل انجام واکنش‌های هسته‌ای در دماهای بالاست.

ت) ابتدا عنصر سبک‌تر مثل لیتیم و کربن تشکیل شدند و سپس عنصر سنگین‌تر مثل طلا، آهن و ... به وجود آمدند.

(صفحه ۱۴ کتاب درسی)

(امیر هاتمیان)

«۲۲» - گزینه

عدد اتمی عنصرهای گروه ۱۵ با توجه به عدد اتمی گازهای نجیب به ترتیب از بالا به پایین برابر ۷، ۱۵، ۳۳، ۵۱ و ۸۳ است. که عدد اتمی ۳۳ مربوط به عنصری است که با عنصر Y_{31} هم دوره است.

(صفحه ۱۳ کتاب درسی)

(بهزاد تقی‌زاده)

«۴» - گزینه

فقط مورد «الف» نادرست است. از تکنسیم برای تصویربرداری از غده تیروئید استفاده می‌شود و گونه H_3 هیچ کاربردی در درمان مشکلات تیروئیدی ندارد.

(صفحه‌های ۶ تا ۹ کتاب درسی)

(میلاد عزیزی)

«۲۴» - گزینه

جرم هر کدام از اتم‌ها را m گرم فرض می‌کنیم و جرم هر یک را بر جرم مولی اتم موردنظر تقسیم می‌کنیم تا شمار مول آن‌ها به دست آید:

$$\text{mol}^{^{18}\text{Br}} = \frac{m}{80}$$

(امیرحسین قرائی)

«۳»- گزینه ۸۱

هیدروژن‌هایی که نیم عمر متفاوت دارند، یعنی با یکدیگر ایزوتوپ هستند.

ایزوتوپ‌ها در خواص شیمیایی کاملاً مشابه و در خواص فیزیکی وابسته به جرم با یکدیگر تفاوت دارند، پس در مجموع تعداد پروتون‌ها و رفتار شیمیایی (واکنش‌پذیری) مشابه و در بقیه موارد مطرح شده، با یکدیگر تفاوت دارند.

(صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

(یاسر علیشاوی)

«۴»- گزینه ۸۲

همه عبارت‌ها نادرست‌اند.

مورود اول: زمین چون بیشتر از جنس سنگ است، پس چگالی بیشتری دارد و چون به خورشید نزدیک‌تر است، دمای سطح آن بالاتر است.

مورود دوم: درصد فراوانی عنصر اکسیژن در زمین از مشتری بیشتر است.

مورود سوم: حدود ۹۰ درصد سیاره مشتری از دو گاز هیدروژن و هلیم که به ترتیب دارای جرم مولی ۲ و ۴ گرم بر مول می‌باشند، تشکیل شده است. بنابراین جرم این سیاره از زمین بسیار کمتر است.

مورود چهارم: در زمین همانند مشتری عنصر نافلزی یافت می‌شود.

(صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)

(سروش عبادی)

«۴»- گزینه ۸۳

بررسی همه موارد:

الف و ب) درست، با توجه به صفحه ۲ کتاب درسی، عبارت‌های داده شده، کاملاً درست هستند.

پ) درست، در روند تشکیل عناصر، حلقه‌های دوم و سوم به ترتیب جایگاه عنصر C و Li هستند. هلیم و کربن به ترتیب دومین و سومین عناصر فراوان سازنده سیاره مشتری هستند.

ت) نادرست، فراوان‌ترین عنصر سازنده سیاره مشتری، عنصر هیدروژن است. همه ایزوتوپ‌های هیدروژن عدد اتمی یکسان و برابر با ۱ دارند و وقتی اختلاف تعداد پروتون‌ها و نوترون‌های ایزوتوپ برابر با ۳ است، یعنی تعداد نوترون‌های آن برابر با ۴ بوده و عدد جرمی آن برابر است با ۵.

$$\begin{aligned} M^+ & \left\{ \begin{array}{l} n = 56 \\ p = 40 \Rightarrow n - e = 17 \\ e = 39 \end{array} \right. \end{aligned}$$

(صفحه‌های ۵ و ۱۳ تا ۱۵ کتاب درسی)

«۳»- گزینه ۷۸

در کل ۳۲ اتم X داریم که تعداد ایزوتوپ X^{34} برابر ۹ و تعداد ایزوتوپ X^{32} برابر ۲۳ است.

$$\bar{M} = \frac{A_1 F_1 + A_2 F_2}{F_1 + F_2} = \frac{34 \times 9 + 32 \times 23}{32} \approx 32 / 56 amu$$

(صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵ کتاب درسی)

«۲»- گزینه ۷۹

عبارت‌های (الف) و (ب) درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت پ) این عبارت همواره درست نیست برای مثال درصد فراوانی Li^7 بیشتر است.

عبارت ت) باید دقیق شود که اغلب اوقات در یک نمونه طبیعی از عنصری معین اتم‌های سازنده جرم یکسانی ندارند. در صورتی که برخی اتم‌ها تنها یک ایزوتوپ پایدار دارند.

(صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

(یاسر علیشاوی)

«۱»- گزینه ۸۰

$$\bar{M} = 10 / 94$$

$$\begin{aligned} M_1 &= 10, F_1 \Rightarrow F_1 + F_2 = 100 \\ M_2 &= 11, F_2 \end{aligned}$$

$$F_2 = 100 - F_1$$

$$\bar{M} = \frac{M_1 F_1 + M_2 F_2}{F_1 + F_2} \Rightarrow 10 / 94 = \frac{10 \times F_1 + 11 \times (100 - F_1)}{100}$$

$$\Rightarrow F_1 = 58 \quad F_2 = 41$$

(صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵ کتاب درسی)

(سرشوش عبادی)

«۳» - گزینه ۸۷

عناصر داده شده را شناسایی می کنیم:

(S)	B	(O)	A
(C)	X	(Mg)	D
			(Mn)
			Y

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: مطابق تعریف، بکای جرم اتمی $\frac{1}{12}$ جرم ایزوتوپ کربن-

۱۲ است؛ پس جرم اتمی ^{12}C دقیقاً برابر 12amu است.

گزینه «۲»: منیزیم دارای ۳ ایزوتوپ طبیعی است. از آنجا که ایزوتوپ های یک عنصر عدد اتمی یکسان دارند، در یک خانه از جدول دوره ای قرار می گیرند و خواص شیمیایی مشابه دارند. ایزوتوپ های یک عنصر عدد جرمی و خواص فیزیکی وابسته به جرم متفاوت دارند.

گزینه «۳»: ^{33}As در گروه ۱۵ و دوره ۴ جدول قرار دارد در حالی که عنصر X در گروه ۱۴ قرار دارد.

گزینه «۴»: دقت کنید که در بین ۸ عنصر فراوان زمین و مشتری تنها این دو عنصر مشترک هستند.

(صفحه های ۳، ۵، ۶ و ۹ تا ۱۵ کتاب (رسی))

(آکبر هنرمند)

«۴» - گزینه ۸۸

بررسی همه گزینه ها:

گزینه «۲»:

$$\text{H}_2 \text{N} = (2 \times 1) + (2 \times 14) = 30 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$\text{O}_2 = (2 \times 16) = 32 \text{ g.mol}^{-1}$$

گزینه «۳»:

$$\text{?atom Mg} = \frac{1 \text{ mol Mg}}{1 \text{ mol Mg}} \times \frac{6 / 0.2 \times 10^{23} \text{ Mg}}{1 \text{ mol Mg}}$$

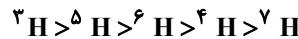
$$= 1 / 20.4 \times 10^{23} \text{ atom Mg}$$

$$\text{?atom Ca} = \frac{1 \text{ mol Ca}}{1 \text{ mol Ca}} \times \frac{6 / 0.2 \times 10^{23} \text{ atom Ca}}{1 \text{ mol Ca}}$$

$$= 3 / 0.1 \times 10^{22} \text{ atom Ca}$$

$$\Rightarrow \frac{\text{Mg atom}}{\text{Ca atom}} = \frac{1 / 20.4 \times 10^{23}}{3 / 0.1 \times 10^{22}} = 4$$

می دانید که ترتیب نیم عمر و پایداری رادیوایزوتوپ های هیدروژن به صورت زیر است:

نکته: پایدارترین ایزوتوپ ساختگی هیدروژن، ^5H است، اما پایدارترین رادیوایزوتوپ هیدروژن، ^3H است.

(صفحه های ۲ تا ۴ و ۶ کتاب (رسی))

«۲» - گزینه ۸۴

(امیر هاتمیان)

$$\text{e} = \text{p} - 27 - 2 = 25$$

$$\Rightarrow \text{v} = \text{n} - 25 \Rightarrow \text{n} = 32$$

$$\text{A} = \text{n} + \text{p} = 32 + 27 = 59$$

$$\Rightarrow \text{X} = 59 \text{ amu} = \text{جرم اتمی}$$

$$59 \text{ amu} \times \frac{1 / 66 \times 10^{-24} \text{ g}}{1 \text{ amu}} = 9 / 8 \times 10^{-23} \text{ g}$$

(صفحه های ۵، ۶ و ۹ کتاب (رسی))

«۴» - گزینه ۸۵

تمام اطلاعات داده شده نادرست است.

$$\text{ عنصر } ^{25}\text{Mn}^{2+} \leftarrow \text{ می باشد}$$

شكل اصلاح شده جدول داده شده به صورت زیر است:

ویرگی
شمار ذرات درون هسته
شمار ذرات باردار
اختلاف شمار ذرات باردار و بدون بار
10.5
$\text{A} + 2\text{Z}$

(صفحه های ۵، ۶ و ۹ کتاب (رسی))

«۴» - گزینه ۸۶

(حسین معрен دار آرانی)

در شکل فرضی، سه گلوله از B جرم برابر با پنج گلوله از A دارد. پس جرم مولی B بیشتر است. تعداد اتم ها در یک مول از هر دو ماده A و B برابر است. یک گرم از ماده سبک تر اتم های بیشتری دارد.

(صفحه های ۵، ۶ و ۹ تا ۱۳ کتاب (رسی))

(علی علمداری)

«۹۰- گزینه»

با توجه به جرم اولیه رادیوایزوتوب و جرم نهایی آن، می‌توان نتیجه گرفت ۵ مرتبه جرم رادیوایزوتوب نصف شده است.

$$180 \xrightarrow{1} 90 \xrightarrow{2} 45 \xrightarrow{3} 22 \xrightarrow{4} 11/25 \xrightarrow{5} 5/625$$

با توجه به اینکه تعداد دفعاتی که جرم رادیوایزوتوب نصف می‌شود، برابر ۵ است، پس نیم عمر این رادیوایزوتوب برابر ۱۶ ساعت است.

$$\frac{10}{5} = 16 \text{h}$$

(صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

شیمی (۱)- موازی

(میلاد عزیزی)

«۹۱- گزینه»

عبارت‌های (الف) و (ت) درست هستند.

بررسی برخی از عبارت‌ها:

(ب) مرگ ستاره‌ها اغلب با آزاد شدن عنصر تشکیل دهنده آن‌ها همراه است و به همین دلیل باید ستاره‌ها را کارخانه تولید عنصرها دانست.

(پ) انرژی گرمایی و نور خیره کننده خورشید به دلیل انجام واکنش‌های هسته‌ای در دماهای بالاست.

(ت) ابتدا عنصر سیکتر مثل لیتیم و کربن تشکیل شدند و سپس عنصر سنگین‌تر مثل طلا، آهن و ... به وجود آمدند.

(صفحه ۶ کتاب درسی)

(امیر هاتمیان)

«۹۲- گزینه»

عدد اتمی عنصرهای گروه ۱۵ با توجه به عدد اتمی گازهای نجیب به ترتیب از بالا به پایین برابر ۷، ۱۵، ۳۳، ۵۱ و ۸۳ است. که عدد اتمی ۳۳ مربوط به عنصری است که

با عنصر Y ۳۱ هم دوره است.

(صفحه ۱۳ کتاب درسی)

گزینه «۳»

$$\text{? اتم } M = 2 / 8g_M \times \frac{\text{mol}_M}{\text{xg}_M} \times \frac{6 / 0.2 \times 10^{23}}{\text{mol}_M}$$

$$= 3 / 0.1 \times 10^{22} \text{ اتم } M \Rightarrow \text{جرم مولی } x = 56 \text{ g}$$

گزینه «۴»

$$10 / 2g_{H_2S} \times \frac{\text{mol}_{H_2S}}{34g_{H_2S}} \times \frac{2\text{mol}_H}{\text{mol}_{H_2S}} \times \frac{1g_H}{\text{mol}_H} = 0 / 6g_H$$

(صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹ کتاب درسی)

«۸۹- گزینه»

سنگین‌ترین ایزوتوب طبیعی هیدروژن، H^3 است. در حالی که جرم اتمی

فراآون‌ترین ایزوتوب طبیعی لیتیم، برابر ۷ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به این که پایداری رادیوایزوتوب‌ها به نیم عمر آن‌ها بستگی دارد،

ترتیب پایداری رادیوایزوتوب‌ها به صورت زیر است:

$$H^3 > H^5 > H^6 > H^4 > H^7 > H^1 \quad ; \quad \text{ترتیب پایداری} \\ \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \\ 2 \quad 4 \quad 5 \quad 3 \quad 6 \quad 1$$

: تعداد نوترون‌ها

گزینه «۲»: هیدروژن دارای سه ایزوتوب طبیعی H^1 ، H^2 و H^3 است که در
این میان، تنها H^3 رادیوایزوتوب است.
گزینه «۴»: در بین دو ایزوتوب پایدار هیدروژن (H^1 و H^2) تنها H^2 دارای

نوترون است. این ایزوتوب یک پروتون و یک نوترون دارد.

(صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

$$\Rightarrow ۲ / ۴p = ۹۶ \Rightarrow p = ۴۰ \Rightarrow n = ۵۶$$

$$M^+ \begin{cases} n = 56 \\ p = 40 \Rightarrow n - e = 17 \\ e = 39 \end{cases}$$

(صفحه ۵ کتاب درسی)

(میلاد عزیزی)

گزینه «۱»

عبارت‌های (الف) و (ب) درست‌اند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

پ) در اغلب ایزوتوپ‌های ناپایدار شمار نوترон‌ها $1/5$ یا بیشتر از $1/5$ برابر شمارپروتون‌هاست، اما در برخی ایزوتوپ‌های ناپایدار مانند ^{99}Tc اینگونه نیست.ت) پسماند راکتورهای اتمی هنوز خاصیت پرتوزایی دارد و خط‌رنگ است، از این رو
دفع آن‌ها از جمله چالش‌های صنایع هسته‌ای است.

(صفحه‌های ۹ تا ۱۳ کتاب درسی)

(بوارد سوری لکی)

گزینه «۲»

عبارت‌های (الف) و (ب) درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت (ب) این عبارت همواره درست نیست برای مثال درصد فراوانی ^{7}Li از ^{6}Li بیشتر است.

عبارت (ت) باید دقت شود که اغلب اوقات در یک نمونه طبیعی از عنصری معین اتم‌های سازنده جرم یکسانی ندارند. در صورتی که برخی اتم‌ها تنها یک ایزوتوپ پایدار دارند.

(صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

(امید قانع فر)

گزینه «۲»

فقط مورد (ب) درست است.

بررسی موارد نادرست:

الف) طبق کتاب درسی عنصر ^{99}Tc و عنصر ^{92}U پرتوزا هستند.

(بهزاد تقی‌زاده)

گزینه «۴» فقط مورد «الف» نادرست است. از تکنسیم برای تصویربرداری از غده تیروئید استفاده می‌شود و گونه ^{131}I هیچ کاربردی در درمان مشکلات تیروئیدی ندارد.

(صفحه‌های ۶ تا ۹ کتاب درسی)

گزینه «۲»

جدول دوره‌ای عناصر ۷ دوره و ۱۸ گروه دارد که عناصر گروه ۱۸، خواص شیمیایی مشابه یکدیگر دارند. این عناصر تمایل چندانی به انجام واکنش شیمیایی ندارند.

(صفحه‌های ۹ تا ۱۳ کتاب درسی)

گزینه «۱»

تنها عبارت (پ) نادرست است.

پ) نوع و میزان فراوانی عنصرها در دو سیاره زمین و مشتری متفاوت است در حالی که عنصرهای مشترکی نیز در این دو سیاره هستند. یافته‌هایی از این دست نشان می‌دهد که عنصرها به صورت ناهمگون در جهان هستی توزیع شده‌اند.

(صفحه‌های ۲ تا ۴ کتاب درسی)

گزینه «۲»

عبارت‌های (الف) و (پ) صحیح هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) با استفاده از واکنش‌های هسته‌ای به وجود می‌آیند نه شیمیایی!

ت) طبق شکل صفحه ۱۱ کتاب درسی، جرم اتمی میانگین برای این عنصر تعریف نشده است.

(صفحه‌های ۵ تا ۱۱ کتاب درسی)

گزینه «۲»

(امیرحسین قرانی)

$$A = 96 \rightarrow n + p = 96 \quad (1) \\ n = \frac{140}{100} p \quad (2) \\ \left. \begin{array}{l} (1), (2) \\ \hline 1 / 4p + p = 96 \end{array} \right.$$

ت) نادرست، فراوان ترین عنصر سازنده سیاره مشتری، عنصر هیدروژن است. همه ایزوتوب‌های هیدروژن عدد اتمی یکسان و برابر با ۱ دارند و وقتی اختلاف تعداد پروتون‌ها و نوترون‌های ایزوتوب برابر با ۳ است، یعنی تعداد نوترون‌های آن برابر با ۴ بوده و عدد جرمی آن برابر است با ۵.

می‌دانید که ترتیب نیم عمر و پایداری رادیوایزوتوب‌های هیدروژن به صورت زیر است:

نکته: پایدارترین ایزوتوب ساختگی هیدروژن، ^5H است، اما پایدارترین رادیوایزوتوب هیدروژن، ^3H است.

(صفحه‌های ۲ تا ۴ و ۶ کتاب درسی)

(علی علمداری)

$$\left. \begin{array}{l} n - e = 7 \\ n + p = 59 \\ p - e = 2 \end{array} \right\} \Rightarrow n = 32, p = 27$$

عنصر X ۲۷ در گروه ۹ و دوره ۴ جدول قرار دارد.

(صفحه‌های ۵، ۱۰ و ۱۱ کتاب درسی)

(میلاد عزیزی)

«۱۰۴ - گزینه»

پ) غنی‌سازی ایزوتوبی، فرایندی است که طی آن مقدار فراوانی یک ایزوتوب را در مخلوط ایزوتوب‌های یک عنصر افزایش می‌دهند.

(صفحه‌های ۷ تا ۱۳ کتاب درسی)

«۱۰۱ - گزینه»

هیدروژن‌هایی که نیم عمر متفاوت دارند، یعنی با یکدیگر ایزوتوب هستند. ایزوتوب‌ها در خواص شیمیایی کاملاً مشابه و در خواص فیزیکی وابسته به جرم با یکدیگر تفاوت دارند، پس در مجموع تعداد پروتون‌ها و رفتار شیمیایی (واکنش‌پذیری) مشابه و در بقیه موارد مطرح شده، با یکدیگر تفاوت دارند.

(صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

«۱۰۲ - گزینه»

همه عبارت‌ها نادرست‌اند.
مورد اول: زمین چون بیشتر از جنس سنگ است، پس چگالی بیشتری دارد و چون به خورشید نزدیک‌تر است، دمای سطح آن بالاتر است.

مورد دوم: درصد فراوانی عنصر اکسیژن در زمین از مشتری بیشتر است.
مورد سوم: حدود ۹۰ درصد سیاره مشتری از دو گاز هیدروژن و هلیم که به ترتیب دارای جرم مولی ۲ و ۴ گرم بر مول می‌باشند، تشکیل شده است. بنابراین جرم این سیاره از زمین بسیار کمتر است.

مورد چهارم: در زمین همانند مشتری عنصر نافلزی یافت می‌شود.

(صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)

«۱۰۳ - گزینه»

بررسی همه موارد:
الف و ب) درست، با توجه به صفحه ۲ کتاب درسی، عبارت‌های داده شده، کاملاً درست هستند.

پ) درست، در روند تشکیل عناصر، حلقه‌های دوم و سوم به ترتیب جایگاه عنصر He و عناصر سبک مثل Li و C هستند. هلیم و کربن به ترتیب دومین و سومین عناصر فراوان سازنده سیاره مشتری هستند.

(صفحه‌های ۵، ۱۲ و ۱۳ کتاب درسی)

	ویژگی
$n + p = 55$	شمار ذرات درون هسته
$p + e = 2p - 2 = 48$	شمار ذرات باردار
$(p + e) - n = 48 - 30 = 18$	اختلاف شمار ذرات باردار و بدون بار
۱۰۵	$A + 2Z$

(مقدمه کنلو)

۱۰۸ - گزینه «۴»

در میان هشت عنصر فراوان سیاره مشتری، مقایسه فراوانی گازهای نجیب به صورت زیر است.

(صفحه‌های ۲ تا ۶ کتاب (رسی))

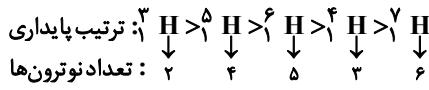
(سروش عباری)

۱۰۹ - گزینه «۳»

سنگین‌ترین ایزوتوپ طبیعی هیدروژن، $_{\text{۳}}\text{H}$ است. در حالی‌که جرم اتمی فراوان‌ترین ایزوتوپ طبیعی لیتیم، برابر ۷ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به این که پایداری رادیوایزوتوپ‌ها به نیم‌عمر آن‌ها بستگی دارد، ترتیب پایداری رادیوایزوتوپ‌ها به صورت زیر است:

گزینه «۲»: هیدروژن دارای سه ایزوتوپ طبیعی $_{\text{1}}\text{H}$ ، $_{\text{2}}\text{H}$ و $_{\text{3}}\text{H}$ است که در این میان، تنها $_{\text{3}}\text{H}$ رادیوایزوتوپ است.

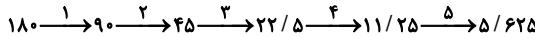
گزینه «۴»: در بین دو ایزوتوپ پایدار هیدروژن ($_{\text{1}}\text{H}$ و $_{\text{2}}\text{H}$) تنها $_{\text{2}}\text{H}$ دارای نوترون است. این ایزوتوپ یک پروتون و یک نوترون دارد.

(صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب (رسی))

«علی علمداری»

۱۱۰ - گزینه «۳»

با توجه به جرم اولیه رادیوایزوتوپ و جرم نهایی آن، می‌توان نتیجه گرفت ۵ مرتبه جرم رادیوایزوتوپ نصف شده است.

با توجه به اینکه تعداد دفعاتی که جرم رادیوایزوتوپ نصف می‌شود، برابر ۵ است، پس نیم‌عمر این رادیوایزوتوپ برابر ۱۶ ساعت است.

$$\frac{_{\text{۱۰}}}{_{\text{۵}}} = ۱۶h \quad \text{نیم‌عمر}$$

(صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب (رسی))

(امیر هاتمیان)

۱۰۶ - گزینه «۳»

$$B^- = ۱۲۷ - ۵۳ = ۷۴ \quad ; \text{ تعداد نوترون‌های } B^-$$

$$A^{3+} = \frac{۷۴}{۲} = ۳۷ \quad ; \text{ تعداد الکترون‌های } A^{3+}$$

$$\Rightarrow A^{3+} = ۳۷ + ۳ = ۴۰$$

$$B^- = ۵۳ + ۱ = ۵۴ \quad ; \text{ تعداد الکترون‌های } B^-$$

$$\Rightarrow ۵۴ - ۴۰ = ۱۴ \quad ; \text{ اختلاف خواسته شده}$$

(صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب (رسی))

(سروش عباری)

۱۰۷ - گزینه «۳»

عناصر داده شده را شناسایی می‌کنیم:

A : عنصر گوگرد (S)   B : عنصر اکسیژن (O)

C : عنصر کربن (X)   D : عنصر منیزیم (Mg)

Y : عنصر منگنز (Mn)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عنصر X یا همان C با عنصر Ge ۳۲ هم‌گروه است بنابراین

خواص شیمیایی مشابهی دارد.

گزینه «۲»: منیزیم دارای ۳ ایزوتوپ طبیعی است. از آنجا که ایزوتوپ‌های یک عنصر عدد اتمی یکسان دارند، در یک خانه از جدول دوره‌ای قرار می‌گیرند و خواص شیمیایی مشابه دارند. ایزوتوپ‌های یک عنصر عدد جرمی و خواص فیزیکی وابسته به جرم متفاوت دارند.

گزینه «۳»: $_{\text{۳۳}}\text{As}$ در گروه ۱۵ و دوره ۴ جدول قرار دارد در حالی‌که عنصر X در گروه ۱۴ قرار دارد.

گزینه «۴»: دقت کنید که در بین ۸ عنصر فراوان زمین و مشتری تنها این دو عنصر مشترک هستند.

(صفحه‌های ۳، ۵، ۶، ۱۲ و ۱۳ کتاب (رسی))

رانلور، ایگان تماس‌آفرینشی در کنال ما:

@Azmoonha_Azmayeshi

علوی

تمار پایه و شرکت

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمونها آزمایشی

T.me/Azmoonha_Azmayeshi

دانش

دوسسه آموزشی فرهنگی

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمونها آزمایشی

T.me/Azmoonha_Azmayeshi

آزمون‌های سراسری
کاج

حل
مسئلہ

